

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravnništvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 16. julija.

Vsled zasedanja proračunskega odseka se je pričela današnja seja šele ob pol eni popoldne.

Finančni minister je vročil neki pristavek k proračunskemu provizoriju v zadevi še nadaljnjega oprostitve hišnega najeminskega davka za prezidave na teritoriju mesta Gradca.

V imunitetni zadevi je došel predsedstvu dopis zaradi izročitve poslanca Pogačnika zaradi prestopka § 3. zborovalne postave (zadrževanje okrajno sodišče v Kranjski gori).

Predloge predlože poleg drugorodnih poslancev jugoslovanski sledeče:

Dr. Benkovič, da se odpomore pomanjkanju poljedeljskih delavcev s posebno delavsko-obrtno-zavarovalno in šolsko postavo;

ravnosti zaradi kreiranja posebnega odseka za nujne potrebe knetskega prebivalstva;

ravnosti glede odškodovanja občin za posle prenešenega delokroga.

Interpelirajo:

Prodan celo ministrstvo zaradi zanemarjanja severo-zapadnega dela Dalmacije;

Perić trg. ministra zaradi subvencioniranja parobrodne družbe »Veglia«;

Mandić notranjega in deželno-brambnega ministra zaradi preložitve smodniškega skladišča »Monte Pantaleone« iz Trsta v Boljune;

Hribar finančnega ministra zaradi položaja finančnih uradnikov na Kranjskem;

Dr. Ivčević naučnega ministra zaradi poprave neke dalmatinske stolne cerkve;

ravnosti notranjega ministra zaradi prikrajšanja pašnje dalmatinske živine na bosenskih tleh;

Dr. Laginja notranjega ministra zaradi cest v pazinskem okraju;

Dr. Laginja, Mandić in Spinčić finančnega ministra zaradi cene morski soli v Istri;

isti trije finančnega ministra, da dovolijo vpogled v davčne predpise o »Gospodarski Zvezi« za Istro.

Nato prične razpravljati zbornica o nujnem predlogu, ki so ga vložili češki agrarci Udržal, Hyrš, in tovariši zaradi pospeševanja de-

želne kulture na polju vodnih stavb in podvojitve v proračunu stavljene svote, ki je namenjena za melioracije.

Vlada ni ljudstva o gospodarskem pomenu in posledicah melioracijskega dela prav nič poučila, in tudi ni skrbela, da bi se izvedel melioracijski zakon, ki je star že nad 20 let (1884).

Tudi poljedeljski minister je priznal potrebo zvišanja tega zaklada. Dejal je, da je temu zakladu na razpolago za leto 1907. dotacija v znesku 6½ milijona kron. Povdarjal je, da ta vsota dočela zadostuje potrebam. Za leto 1908. pa bo ministrstvo vsekakor gledalo, da dobi še višjo vsoto na razpolago.

K razpravi o nujnosti tega predloga se je oglasil za besedo tudi Povše, ki se je zavzemal za oskrbovanje vode po kraških krajih, na drugi strani za osuševanje močvirnih travnikov. Pritoževal se je, da je vlada za urejevanje voda na jugu države jako malo storila. Za zvišanje melioracijskega zaklada se je živo zavzemal.

Pobijal je tudi vsenemec Ira predlog, da naj se denar razdeli po deželah v takem razmerju, kakor je velika le-teh davčna moč, češ, da to ne gre, ampak da je treba pomagati tam, kjer je pomoč najnujnejša.

Debatna je bila kmalu končana. Soglasno je bilo sklenjeno, izročiti Udržalov predlog proračunskemu odseku z nalogo, da poroča o njem še v tem sesijskem zasedanju.

Nato šele je mogla priti na razgovor prva točka dnevnega reda, h kateri je dobil besedo kot predlagatelj krščanski socialist dr. Lueger.

Dasi je mož bolehen, vendar je njegov glas čil in močan. Govornika obda mnogo poslušalec. Slo se je za zadnjič omenjeni predlog, poslanska zbornica izbere iz svoje srede odsek šestindvajsetih mož, ki naj se posvetujejo, na kak način bi bilo najprimernejše proslaviti 60letnico cesarjevega vladanja (2. decembra 1908). Predlog je bil brez nadaljnjega debate sprejet in že v prihodnji seji se izvoli ta odsek.

Dr. Lueger je dejal, če pride on v ta odsek, hoče predlagati, vlada naj naloži v svrhu cesarjeve proslave po vladarju imenovano osnovno glavni-ico 100.000.000 kron, ki naj služi kot temelj nameravanemu starostnemu in invalidnemu zavarovanju.

Druga točka dnevnega reda je bilo prvo čitanje vladne predloge za

kovanje novih 100 in 5kronskih denarjev in sicer s primernim, 60letnico vladanja prazničnim nadpisom.

To priliko je porabil štajerski Vsenemec Malik, da je po svoji stari navadi pel slavo pruskemu kralju in pri tem dejal, da bodo avstrijski Nemci dotlej vedno zatirani in zapostavljeni drugim narodom, dokler ne pridejo naše dežele pod — prusko-nemško krono! Zato Vsenemci tudi nočejo praznovati nobene cesarjeve 60letnice vladanja.

Na Bernstorferjev predlog je bila sprejeta javnost obravnavanje legitimacijskega, imunitetnega, podpornega odseka in odseka glede hišnega reda.

Konec današnji seji, ki je bila skoro ves čas jako viharina, je bil okrog šeste ure zvečer. Prihodnja seja je v četrtek s sledečim dnevnim redom:

I. Volitev po 52 članov v narodnogospodarski, poljedeljski, železniški, brambni in obrtni odsek; volitev po 26 članov v peticijski, pristojbeni, justični, tiskovni, ustavni in jubilejni odsek.

II. poročilo proračunskega odseka. J. F.

Jezikovno vprašanje v parlamentu.

Dunaj, 16. julija. Danes je stopil v veljavo s češkimi poslanci sklenjen dogovor glede stenografskega zapisa. Stenografskemu zapisniku so danes prvič pridejani dodatki, ki obsegajo vložene predloge, interpelacije in peticije. Ti dodatki obsegajo celo vrsto iniciativnih predlogov in interpelacij v češkem jeziku in vsem so pridejani avtentični nemški prevodi. Češke peticije pa so sprejete v zapisnik v češkem izvirniku. Danes je tudi prvič prišel v zbornico prevodilec za češke govore. Čim so o tem zvedeli Schönererijanci, je v njih imenu vložil posl. Fro pri predsedstvu protest proti temu, da je v zbornici navzoč prevodilec za češki jezik, kar je baže v nasprotju s poslovnikom. Ministrski predsednik baron Beck si je dal ta protest predložiti ter zastopa napram vse-nemškemu nazorom stališče, da ima ministrski predsednik pravico, pripeljati sabo zbornico enega izmed svojih uradnikov, da stenografira češke govore, ker ima interes na tem, da se čim najhitreje pouči o vsebini

čeških govorov; kar s stenografiranimi govori privatno stori, to ne spada pod ingerenco poslanske zbornice. Nihče mu ne more zabraniti, da bi teh govorov ne smel izročiti kakšni privatni korespondenci ali priobčiti potom tiskovnega urada.

Češki klub in vlada.

Dunaj, 16. julija. Včeraj se je pričela v češkem klubu debata o razmerju med vlado in češkimi poslanci. Med najodločnejšimi nasprotniki vlade je dr. Stransky, ki z vso odločnostjo propagira v klubu svoje opozicijsko mišljenje. Klubovemu vodstvu to seveda ni prijetno, zato se trudi Stranskega pregovoriti, da bi ne posegel v proračunsko debato, ker ve, da bi govoril proti vladi in bi se s tem pokazalo, da v klubu ni edinstva. Debata o razmerju med vlado in klubom, ki sta se je udeležila tudi ministra dr. Pacák in dr. Fořt, je bila danes končana s sklepom, da bo češki klub glasoval za proračunski provizorij. Za glavnega govornika v zbornici je določen dr. Kramář. Glasilo čeških agrarcev »Venkov« je te dni ljuto napadel zlasti ministra dr. Fořta. Zato je danes prišel v klub sam minister v svrhu, da se doseže med njim in med agrarci sporazumljenje glede nekatereh političnih in parlamentarnih vprašanj.

Maloruski strankarski shod.

Lvov, 16. julija. Starorusinska stranka je priredila včeraj tukaj strankarski shod, na čigar dnevnem redu je bila tudi debata o postopanju starorusinskih poslancev v parlamentu. Vsi govorniki so ljuto napadali poslance Davidjaka, Koroła in Kuriloviča, ki so ostali v maloruskem klubu. Po končani debati se je sklenila resolucija, s katero se ti poslanci pozivljajo, da izstopijo iz rusinskega kluba in ustanove s poslancema Markovim in Hlibovickim poseben »ruski klub«. Zadnjima dvema so se prirejele navdušene ovacije za njiju postopanje v parlamentu.

Iz Ogrske.

Budimpešta, 16. julija. Današnje ministrske seje so se udeležili vsi državni tajniki in hrvatski ban Rakodczay. Ministrski svet je sklenil zvišanje stanovanjskih doklad za državne uradnike v Zagrebu.

Budimpešta, 16. julija. »Magyar Hirlap« poroča, da namerava Hrvati predložiti svoje postulate mednarodnemu kongresu, ki se snide prihodnje leto v Berlinu.

Budimpešta, 1. julija. »A Nap« javlja, da sta obojestranski vladi podaljšali privilegij avstro-ogrski banki do leta 1910. Banka ne sme zvišati obrestne mere, ako tega ne dovoli posebna ogrska strokovna komisija. Banka se na Ogrskem imenuje ogrsko-avstrijska in ne avstro-ogrška banka. Ako sedanji guverner umrje ali resignira na svoje mesto, se mora za ostalo periodo imenovati za bančnega guvernerja kak ogrski državljani.

Aehrenthal pri italijanskem kralju.

Racconigi, 16. julija. Ministra Aehrenthal in Tittoni sta danes dospela semkaj. Na kolo-dvoru jih je sprejel kraljev adjutant in ju spremil v kraljevo vilo. Takoj po prihodu je Aehrenthala sprejel kralj Viktor Emanuel. Dopoldne se je kralj z Aehrenthalom peljal na sprehod. Nato je bil minister povabljen na zajutrek, kjer ga je kralj predstavil kraljici Jeleni. Tittoni in Aehrenthal sta popoldne ob štirih odpotovala v Turin.

Kralj Peter se odpove prestolu?

Dunaj, 16. julija. Znani Srbi in zlasti kralju Petru sovražni list Die Zeit javlja, da se namerava kralj Peter odpovedati prestolu in se umakniti v Zenevo. Ker njegova sinova Gjorgije in Aleksander pri Srbih nista priljubljena, namerava določiti za svojega naslednika 14letnega sina svojega brata Arzena princa Pavla, ki uživa največjo popularnost v Srbiji. List fantazira nadalje o nekih načrtih ministrskega predsednika Pašića, ki baje misli med Srbijo in Bolgarsko skleniti personalno unijo, da bi torej knez Ferdinand postal srbski kralj, ali pa poklicati za kralja angleškega vojvodo Connaught. Razume se, da so vse te vesti plod zlobne domišljije, ki jih tukajšnje srbsko poslanstvo z vso odločnostjo demontuje.

Vesti iz Rusije.

Petrograd, 16. ulijja. Car Nikolaj je danes nastopil navede-

LISTEK.

Slovenke v Pragi.

(I. sestanek slovanskega naprednega ženstva.) Poroča Minka Govekarjeva.

(Dalje.)

Popoldne istega dne smo bile povabljene v »Domačnost«, t. j. gospodinjstva šola v uprav velikem slogu. Pozdravili sta nas gospodari-ica in predsednica društva ter nam postregle z izborno kavo in imenitnim češkim pecivom. Potem smo si ogledale pod vodstvom čeških dam vse vzorne naprave te krasne štiri-nadstropne hiše. Zlasti smo občudo-vale velikansko, moderno-praktično opremljeno kuhinjo, kakršne se ni-sem videla, ter vzorno urejeno jedil-no shrambo. Za vse, kar smo tu ko-ristnega videle in slišale, se je v imenu Slovenk zahvalila ga. K. Poni-kvarjeva iz Trsta, ki je povdarjala, da smo vse hčerke iste ma-tere Slavije ter da moramo zato pod-pirati druga drugo. Zagotavljala je našo udanost in hvaležnost Čehi-njam, ki so se tako ljubeznivo zavze-le za nas.

Zvečer, 30. junija je priredil »Ženský klub český« Večer slo-vanskih žen na čast gostov V.

vsesokolskega zleta z jako izbranim sporedom. Slišale smo tu odlične češke umetnice, pevke in virtuosinje. Zbrane Slovenke je pozdravila v svoji brezprimerni ljubeznivosti in prisrčnosti predsednica društva, že znana ga. A. Bezdekova. Najza-nimivejša točka vsega večera pa je bilo vsekakor predavanje velenad-rjene in simpatične češke feministke, gđe. F. Planinkove »Nekoliko misli k organizacijskemu gibanju slovanskih žen«. Nazori in misli, ki jih je razvijala gđe. Planinkova, so trezne, pametne ter tudi res izvedljive. »Slovenska Gospodinja«, ki je prva informirala Slovenke o češkem ženskem delu in ženskih uspehih ter je tudi prinesla sliko uglednih čeških pisateljic, Gabrijele Preissove in Božene Kunčticke, prinese v prihodnji številki po-poln prevod tega velenanimivega predavanja gđe. Planinkove. — Sve-tovno znana umetnica ga. Laudo-va-Hofricova, članica Narodnega divadla, je recitirala s pravim umetniškim umevanjem razne slo-vanske pesmi, med katerimi je bil zastopan tudi naš A. Askerc.

V imenu Slovenk se je zahvalila češkimi ženam M. Govekarjeva iz Ljubljane za izborne informacije, za instruktivno predavanje in za prelepi koncert ter je nadaljevala: »Ve Čehinje imate najlepšo žensko

literaturo. Ve imate imenitne strokovne ženske liste. Ve imate naj-vzornejše ženske zavode in šole ter krepko organizirana ženska društva. Ve ste dosegle v socialnem življenju že visoka, ugledna mesta. Ker imate vse to, ste lahko ponosne in lahko z vso pravico zahtevate enakopravnosti z moškimi, saj ste enako delavne, enako izobražene in enako nadarjene. Pri nas v Slovenih o tej enako-pravnosti žene z možem, žal, še ne more biti govora, saj vsled pomanjkanja šol še ne stojimo na isti stop-nji kulture. Vendar pa upamo tudi me enkrat doseči isto kulturo in po-tom kulture tudi enakopravnost. Ve, drage Čehinje, pa ste nam vzor. Zato je naša topla želja, da se z družijo jugoslovanska ženska društva s češkimi ženskimi društvi, da se doseže čim najožji stik med slovanskimi ženskimi listi. Treba nam je edinstva! Da pa do-sežemo to, je treba, da se spoznamo, da si povemo, česa želimo, kaj hočemo. Saj smo v prvi vrsti ženske, v drugi vrsti pa Slovenke na-prednih idej, naprednih teženj...«

Že začetkom sporeda in po dovršenem sporedu so nam češke dame v klubovih prostorih postregle s slad-kimi pijačami, mlekom in čajem, s finimi narezki in izbornim pecivom. Prav prijateljsko smo se razšle.

Ženský klub český« je središče socialno - političnega delovanja Če-hinj ter združuje že 4. leto v sebi ce-lo vrsto raznih strokovnih ženskih društev brez razlike stanov in politi-čnih prepričanj. Odbor kluba obstoja iz zastopnic dotičnih društev, klub pa ima svoje delegatke v odborih društev, ki delujejo za ženske, otroške in javne interese. Seveda nazadnjakinj ni v teh društvih. »Ženski klub« ima velikansko in krasno opremljeno sta-novanje z veliko dvorano za predava-nja in za umetniške večere, s čital-nico, ki obsega nad 200 časopisov in revij, in s knjižnico z več tisoč iztisi raznih del. V »klubu« je tudi »do-mačnost«, t. j. ženske, ki prihajajo z dežele in nimajo v Pragi znancev, pridejo v klub kakor domov. Tu naj-dejo prijazne dame, ki preskrbe svoji tovarišici v klubu za 60 vin. obed in postelj za 1 K 20 vin., za nečlanice 1 K 60 vin. V klubu je tudi informa-čni biro, kjer dobe ženske brezplačne informacije o ženskem vprašanju, o ženskih učnih zavodih, o stanovanjih za učence ter sploh o vsem, kar se ti-če žensk.

Tako združuje »klub« v sebi vse češko ženstvo in vsak večer ima v svojih prostorih nekaj ženskih gos-tov z dežele, ki v zanimivih pogovo-rih med inteligentnimi damami la-hko mnogo pridobe, kar bi pa bi-lo nemogoče, če bi prenočevale v ho-

telu. »Ženski klub češki« vzbuja to-rej med članicami zanimanje za raz-na aktualna vprašanja ter je v ozki stiki tudi z žensstvom na deželi.

Izobrazbi širših ženskih krogov so namenjena javna predavanja, shodi in razni večeri. Gotovo jako zani-miv je bil ciklus predavanj pod na-slovom »Žena«. Predavale so dame same. Nekateri naslovi teh predavanj so sledeči: »Žena v starem veku« — »Žena v srednjem veku in v rene-sanci«, — »Moderna žena«, — »Žena v družini«, — »Žena kot učiteljica«, — »Žena — delavka«, — »Polje žen-skega dela pri nas in drugod« itd. — Razen tega prirejajo članice kluba predavanja tudi v damskih društvih po manjših mestih. Za prihodnjo zi-mo je sestavljen že sedaj cel ciklus predavanj o vzgoji otrok. Vsa preda-vanja se izdajo potem v tisku.

Praktično izobrazbo nudi klub članicam v svojih kurzih. Preteklo leto se je poučevalo rusko, francosko, nemško, angleško, praktično knjigo-vodstvo, risanje krojev itd. — Tudi izdaja klub brošure pod naslovom »Naše snahy«, kjer se obdelujejo raz-na narodno-gospodarska vprašanja s stališča žene in se zavzema za češka podjetja z geslom: Svoji k svojim.

Z vso energijo je nastopil klub lani na protestnem shodu proti praški klerikalni ženski gimnaziji, ki se je ustanovila poleg že obstoječe žen-

no pomorsko potovanje. Vlada je ukrenila najboljše varnostne odredbe.

Berolin, 16. julija. Dosedaj se ni moglo ničesar gotovega poizvedeti, če je resnična vest, da je umrl Lev Nikolajevič Tolstoj.

Aleksandropol, 16. julija. Revolucionarji so vrgli pred voz generala Alihanova, bivšega guvernerja v Kavkazu, dve bombi, ki sta eksplodirali. Ubiti so bili general, njegov sin in kočijaž ter so proga generala Gljebova.

Dopisi.

Iz Litije. V nedeljo dne 14. t. m. je priredila tukajšnja podružnica »Slovenskega planinskega društva« izlet na krasno štajersko goro »Mrzlico« (1100 m). — Litijemskim izletnikom, okoli trideset na številu, pridružilo se je tudi več turistov iz Hrastnika, tako da se je število udeležencev pomnožilo na štirideset. Z najboljšo voljo podali smo se na štajersko »Golico«, a že med potoma je začelo deževati; toda pogumno smo hodili dalje ter dospeli v poltretji uri, premočeni skoro do kože, do Hausenbihlerjeve koče, pred katero nas je pozdravil deželni poslanec in župan iz Hrastnika g. Roš, ter nam zaklical »dobro došli« na slovenski štajerski gori. Prijetna gorkota v koži je uplivala kar najbolje na naša premočena telesa in udomačili smo se prav kmalu v njej, pozabivši na viharne dež, ki je vedno močnejše butal ob kočo. Za malo časa in vladala je med izletniki najboljše neprisiljena zabava, katero je povzdignilo zlasti ubrano domače petje navzočih turistov in turistov, razvedrila so se srea in bral si iz vseh obrazov pravcato veselje. Navdušenje je priklopelo do vrhunca, ko je v zbranih besedah poštar g. Modic nazdravil navzoči družbi ter slikal v svojem krasnem govoru dobro in slabo stran turistic. Ako tudi so danes ravno vsled slednjeime-novane slabe strani splavale naše nade po vodi, diviti se krasnemu razgledu, ki se nudi pri lepem vremenu turistu raz Mrzlice, vendar ne smemo obupati, temuč se še trdneje oklepiti društva, ter pridobivati mu novih prijateljev in članov. S humornim prepletenim govor g. poštarja Modica iz Litije je obudil pri navzočih občo veselost in odobravanja ni bilo kmalo konca. Za g. Modicem se je oglasil nadučitelj g. Ludovik Černe j iz Griž pri Zalcu k besedi ter v lepem govoru nazdravil izletnikom v imenu oskrbnikstva Hausenbihlerjeve koče ter priporočal zbrani planinski družbi, da bi se mnogokrat pohitela v zeleno štajersko, ki nudi s svojimi krasnimi gorami in planinami hvalne izlete na polju turistic. Ko je še g. Starovašnik iz Litije napil turistkam iz štajerske, katere se zbog slabega vremena niso strašile pota na »Mrzlico«, se je podala večina izletnikov, dasiravno je dež curkoma lil in bril najostreji veter, na jedva pet minut od koče oddaljeni vrh gore, da si vsaj za trenotek ogleda bližnje okolice, kajti nepredoren dež je zabranjeval oni nadvse krasni razgled, ki ga uživa planinec ob lepem vremenu raz »Mrzlice«. — Kmalu na to je resna beseda g. voditelja izletnike opominjevala na odhod in ne z lahkim srcem, a z najboljšimi nadami, da se nebo razvedri, smo se ločili od Hausenbihlerjeve koče, v kateri smo prebili mnogo lepih uric,

ter se podali na pot v dobre tri ure hoda oddaljeni trg Zalec. Dasiravno dež ni hotel prenehati, ohranili smo si vseeno dobro voljo in prepevaje narodne pesmi došli mokri kot miši v prijazni žalski trg. Tu smo se razkropili po raznih gostilnah v trgu. Posebno nas je postregel gostilničar in mesar g. Franc Hodnik, katerega gostilno vsem turistom in izletnikom, kateri obiščejo Zalec, kar najpotejše pripravljamo. Po večernem odmoru smo se poslovili od prijaznega Zaleca, sedli na vlak, ki nas je odpeljal v Celje, obiskali tamkaj še gostilno v »Narodnem domu« ter se vrnili z večernim vlakom na svoja bivališča z zavestjo, da se je izlet v zalec vsemu vremenu dobro obnesel in da ostane sigurno vsem izletnikom v trajnem spominu. — ik.

Iz Cerknice. Pred kratkim je zopet postavil gospod Jos. Bacher, tovarnar za acetenove stroje v Beljaku, g. Janku Popoviču v Cerknici stroj za acetenovo luč. Ta stroj je lastna iznajdba g. Bacherja in se smelo trdi, da je stroj glede na sigurnost proti kakšni eksploziji najboljše iznajdba te stroke sedanosti. Stroj popolnoma napolnjen, za kar se potrebuje komaj 4 kg karbida, gori varno z osmimi plameni 7—8 dni. Dokaz temu, da je stroj g. Bacherja eden najboljših je ta, da je dobil g. Bacher za svojo iznajdbo odlikovanje, kakor tudi celo vrsto pohvalnih pisem. Njegovih strojev se do sedaj največ uporablja na Koroškem, Štajerskem in Primorskem. Do sedaj je g. Bacher instaliral že nad 600 svojih strojev, večinoma že po vseh deželah naše monarhije. Nedavno tega je postavil omenjeni tovarnar tudi veliko plinovno napravo v letovišču »Rogatec« na Štajerskem. Ta naprava obsega 1200 plinovih luči, potrebuje pa dnevno samo 40.000 l plina. Naprava deluje že iz početka svojega obstanka prav izbornu, kar bo vsakega zanimalo, kdor si misli napraviti acetenovo luč. Dalje je Bacher instaliral večinoma vse acetilneve naprave po vseh večjih kolo-dvorih c. kr. državnih železnic: kakor n. pr. v Razinu in drugod, za kar je dobil od c. kr. ravnateljstva istih železnic iz Trsta jako laskava priznalna pisma. Omeniti je tudi to dobro lastnost teh plinovih aparatov, da se uporabljajo poljubno lahko tudi za Auerjeve svetilke, kar je naravnost velikega pomena. Auerjeva svetilka porabi v primeri navadni plinov svetilki 70% plina manj, gori pa skoraj polovico svetlejšje od navadne plinov svetilke. Končno naj se uvažuje, da ima g. Bacher v svoji tovarni v Beljaku nad polovico slovenskih delavcev; v zvezi je tudi s slovenskim denarnim zavodom. Vse potrebščine, kakor karbid itd. ima omenjena tvrdka v zalogi in pošilja isto kolikor mogoče po najnižjih cenah. Na zahtevo pošilja prospekte zastoj in pošilja prosto.

„Slovenčev“ uredniki in Sokolstvo.

(Glej „Slovenec“ 148—151.)

Vsegavedni „Slovenec“ se zelo rad pobaha, da je najbolje informiran slovenski list, ali vendar je prinesel o zadnjem vsesokolskem zletu v Pragi poročilo, ki odgovarja minimalnim zahtevam, ki se stavijo častnikarju, tako malo, da smo prisiljeni ne molčati. Upali smo, da se „Slove-

neo“ sam vsaj naknadno informira in svoje napake popravi, razume se, da zaman.

Slovenčev poročilo jasno kaže, da dotični poročevalec nima niti najmanjšega pojma o organizaciji sokolstva. Da ne more razumeti duše in bistva češkega naroda in njegovega življenja, se ne čudimo, ako mu je češčina tuja kakor kitajščina, Praga pa španska vas. Največ kozlov je preobrnil g. poročevalec pri strokovnem delu svojega poročila, v katerem je pokazal, da ni videl od znotraj niti kake sokolske telovadnice niti kakega strokovnega sokolskega lista.

Tako mu je ženska telovadba s kiji „napol ekserciranje, napol ples.“ Tekmovanje žup so mu bile „slikovite borbe z orožjem, ki so kazale boje iz določenega žižke.“ Metanje na živem konju je po njegovi terminologiji „skakanje na neosedlanih konjih.“ Čeprav imamo mesto nemških „Gelenksübungen“ svoje slovenske „proste vaje“, si je on izmislil „udne vaje.“ Iznašel je posebne vrste žoge, ki se imenujejo „nožne žoge.“ Če bi rabil to pokveko za „football“, bi se ne čudili njegovi izumljivosti, ker jo pa rabi za ameriško igro „indoor baseball“, se moramo čuditi njegovi neinformiranosti. Terminologija — tabula rasa. Pomaga si s tujkama in češkimi besedami, pa je še vedno v zagati.

Telovadišče mu je sedaj „amfiteater“, sedaj „cvičišče“ — izraz, katerega so po njegovem mnenju Čehi skovali nalašč za sedanje telovadišče. Kiji so mu „kuželi“, spreved „prvodi“ mestna hiša — „radnice“, nasproti pa „Česká obec Sokolská“ — „češka sokolska občina“, Zofin — „žofijski otok“, (če bi bil vsaj Zofijin) itd.

Da je pa naivni mož splošno jako slabo informiran, kaže cela vrsta napak, pomanjkljivosti in nedoslednosti. Tako mu je postavil „amfiteater“ praški Sokol in ne „Česká obec Sokolská“. Zgradba je stala po njegovem 120.000 K in ne 170.000 K, — prvotni proračun se je preokaržil za 50.000 K. V sprevedu je videl samo 7000 Sokolov več, kakor jih je bilo v resnici. Telovadk je videl enkrat 2000, par vrstic pozneje pa že 2500.

Starosta Č. O. S. dr. Scheiner je njen načelnik dr. Jindřih Vaniček po njegovem mnenju njen „načelnik“, pa „poveljnik češkega sokolstva.“ Ministra Pacák in Fort sta prišla po njegovem mnenju oficijelno, torej kot zastopnika vlade, kar žalibog ni res. Trdi, da so se Švicarji udeležili mednarodne tekme, kar ni res. Na drugem mestu pa pravi, da niso člani mednarodne evropske telovadske zveze, — kar je slučajno res in se kot nečlani tekme niso mogli udeležiti. Poroča, da so Slovenci dobili kot dar češko steklo, kar pa zopet slučajno ni res, dobili so namreč luksemburški album, steklo pa Ogr.

Uspeha šahovskih turnirjev ni bilo potreba razglasiti, ker je bil že davno preje določen od šahovskih mojstrov; oziroma ker je predstavljaj boj Sigismunda s Husiti, v katerem je bil Sigismund poražen, tudi turnir sam ni mogel drugače končati kakor s porazom Sigismunda. Praški župan mu je sedaj dr. Gross, sedaj dr. Gros in včasih za izpremembo dr. Groš (kar je pravilno) Podpredsednik pariškega mestnega sveta dr. Lampué mu je načelnik municipalnega sveta — (Bog ve katerega) — dr. Lampnet.

Vendar g. poročevalec ni pokazal samo svoje nevednosti, ampak tudi svojo perfidnost. Z neverjetno predznostjo napiše sledečo gorostasno laž: „Francoska deputacija je s podnačelnikom municipalnega sveta dr. Lampuetom izrazila praškemu nadškofu kardinalu Skrbenskemu svoj oficijelni pozdrav. Francozje so šli v nadškofijsko palačo in ker kardinal ta dan ni mogel osebno sprejemati, so pustili tam svoje karte.“ — Ste li hoteli svoje naivne bratce iz Kranjskega nekoliko potegniti? Čudimo se, kako da si niste izmislili kake lepe bajke tudi o dičnih vaših poslancih gg. Fonu, Hočevanju in Benkoviču in da ste tako vi sami s svojim molčanjem prav jasno pokazali, da so bili v Pragi peto kolo, za katero se ni nikdo zmenil. V svoji veliki domišljiji pišete „vašemu poročevalcu so Čehi dali vedno najodličnejše mesto.“ Vemo, da so bili Čehi izredno uslužni napram tujcem, poznamo jih pa tudi toliko, da v njihovih očeh ne uživajo črni ovratniki Slovenčevih poročevalcev niti najmanjšega ugleda. Da ste imeli „cvičišče“ pred seboj kakor na dlani, že vemo, če ste namreč splezali na streho. Sploh se nam pa zdi precej perfidno, da se gospodje, ki so najhujši nasprotniki sokolstva, kažejo naenkrat njegove najboljše prijatelje in se jezijo na liberalce, češ, da hočejo izrabiti sokolstvo v svoje strankarske namene. Kdo so pa bili ustanovitelji Sokola in kdo ga je privedel do tega velikankega razcveta in kake zasluge imajo za sokolstvo klerikali, tako na Češkem kakor pri nas? Kaki dobri Sokoli so bili in so klerikali, je videti pred vsem iz „Slovenčevega“ poročila, ki jasno pravi, kako temeljito so oni poučeni o sokolski ideji in sokolski organizaciji.

Če bi hoteli popraviti vse, kar je zagrešil Slovenčev „poročevalec“ v svojem „poročilu“ o praškem vsesokolskem zletu, bi morali napisati vsaj trikrat toliko, kakor je napisal on v svojem „Slovencu“.

Tovariši abiturijenti!

Važen in odločilen korak vam je treba storiti, ko ste dovršili srednješolske študije. Določiti vam je smer vašega življenja, natanko si začrtati pot, po kateri hočete stopati kot akademiki in pozneje kot možje.

Akademik leta so ona doba, ko vam je okrepiti značaj ter si pridobiti potrebnih moči in zmožnosti za poznejše javno delovanje s posebnim ozirom na svoj poklic. Treba vam je za to družbe in društva, ki vas bodo pri tem stremljenju vodilo in podpiralo.

S ponosom lahko trdimo, da vrši akad. tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu to važno in težko nalogo že čez 30 let z najboljšim uspehom. Stremilo je vedno za tem, da izobrazijo svoje člane v vsakem ožiru in jim tako poda predpogoje za poznejše uspešno delovanje med narodom. Bogata knjižnica in različni klubi, znanstveni, pevski, tehnični in sablaški klub — so njegova sredstva.

Nišli bode pri nas zmerom odkritosrčno in nesebično prijatelje, ki vam bodo pri vsaki priliki radi svetovali ter dejansko pomagali.

Natančnejše podatke radi študij in društva dajejo tovariši: med. Vinko Tajnšek, Velenje (Šaleška dolina), phil. Ivan Steblovnik, Rečica na Paki (Savinjska dolina), iur. Milko Hrašovec, Celje, tehn. Viktor Plehan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 56.

Za odbor akad. tehn. društva „Triglav“:

med. Vinko Tajnšek, t. č. predsednik,

iur. Hinko Irgolič, t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. julija.

— **Peticija za samo slovenske napise** po mestnih poslopih in na uličnih tablah je nemalo vznemirila naše nemške someščane. V stvari sami ne morejo nič drugega ugovarjati, kot da jadikujejo, da bo tujski promet takoj prenehal, če postanejo tablice samo slovenske. Ta izgovor je jalov in ga postavljajo na laž vsi tisti tisočeri Nemci, ki pozvani ali tudi nepozvani vsak dan prihajajo v mesto s samo češkimi, samo madjarskimi in samo italijanskimi napisi. Če je na tablici poleg napisa Gradišče še ista beseda z nemškimi kljukami, če se pod Stritarjevo ulico blišči tudi Stritar-Gasse in „Pod trančo“ unter der tranče, ob „ulici Stare pravde“ — „Stara Pravda-Gasse“ — če res kdo verjame, da to ob ob orijentaciji kaj pomaga, temu pač

ni pomagati. Večinoma je prevedljiva le beseda „ulica“, — ako pa normalen človek vidi to besedo na ulični tablici vsaj dvakrat, bo njen pomen takoj brez vodnika in brez nemške „Gasse“ razbral. Argument o tujcih je ničvreden in — roko na srce, gospodje Nemci — prav malo vzdržljiv izgovor, ki je smešen vsakomur, ki je bil par korakov po svetu. Ljubljanski Nemci so brzojavili v svet, da se nekateri „boljši“ meščani nočejo podpisati pod žaljivo peticijo. Poznamo te „boljše“ meščane in le čakamo, da nastopi zdaj še slavnoznani „častitljivi starček somišljenik narodno-napredne stranke, ki ji od danes noče več pripadati,“ v kakem kotičku za Slovence tako skrbne graške tetke. Mi konstatiramo z zadoščenjem, da so v tem vprašanju vsi ljubljanski Slovenci edini. Od petka do nedelje se je nabralo 7172 podpisov. V časopisih se ni zanje skoro nič agitiralo, ljudje pa so trumoma hiteli po pole za podpis. Akcija se nadaljuje. Občinskemu svetu, ki se je v ponedeljek zbral k zadnji predpočitniški seji, se je predložilo le do nedelje zbrane podpise, podpisi pa se zbirajo nadalje in le pozivljamo vse slovensko občinstvo, da se podpiše (pole se dobe v pisarni dr. Novaka, Dalmatinove ulice 5). Nemci se jeze, da so podpisale peticijo tudi nekatere žene. Kakor da so ceste le za moške! Lepe pojme o enakoveljavnosti ženstva imajo ti gospodje. Ceste pa tudi niso le za hišne posetnike, zato podpisujejo peticijo vsi sloji in posebno delavstvo je že do danes v velikem številu podpisano. Končno pa bodi omenjeno, da je vzbudila akcija osobito veliko zadoščenje med omejnimi Slovenci, ki kličejo ljubljanskim Slovincem: Le krepko naprej!

— **Sklep občinskega sveta**

ljubljanskega, naj se napravijo samoslovenski ulični napisi, je graško tetko „Tagespošto“ in nje vrednega sinčka „Tagblatt“ zopet spravil iz ravnotežja. Iz dopisov naših nemških uradnikov, teh bornih ostankov bivšega absolutizma in fevdalstva na Kranjskem „na vseh koncih in krajih tišči strašna pravicoljubnost in nepristranost — seveda le glede sklepa občinskega sveta. Ti ljudje so v resnici naravnost smešni, ko vedno ropočajo s svojo pravičnostjo, seveda le tedaj, ako Slovenci kaj ukrenemo. Čudno je, da nam ti pravicoljubi nočejo iti z dobrim vzgledom naprej, saj vedno poudarjajo, da so oni naši učitelji. Le oglejmo si našo Kranjsko hranilnico, ta edini steber kranjskega nemškutarstva, katero se ima edino Kranjski hranilnici in pa nerazsodnosti Slovencev zahvaliti za obstoj. In če Kranjska hranilnica, oziroma okoli nje zbrani nemškutarčki že poprej niso imeli tako finega čuta pravičnosti, da bi bili napravili na tem zavodu dvojezične napise, letos so imeli ravno v dobi, ko kriče za dvojezičnimi uličnimi napisi, najlepšo priliko dejanski pokazati svojo pravičnost, ko so popravljali poslopje svoje nemške trdnjave „Kranjske hranilnice“, ki se ima za svoje bogastvo zahvaliti edino le pridnosti slovenskega naroda, kajti Nemci s 4 odstotki, ki jih daje hranilnica niso zadovoljni, ampak svoj denar med Slovenci na drug način plodonosno nalože, da jim vese nese nego po 4 odstotke. O ti ljuba nemška pravičnost, ki pretakaš krvave solze radi sklepa občinskega sveta, v Celju, Mariboru in Celovcu pa prepoveduje celo zasebne dvojezične napise obrtnikov.

— **Blagorodnost med Slovenci**

se po zaslugi klerikalnega časopisja močno ukoreninja in če pojde tako naprej, bomo kmalu razdeljeni v blagorodne in v neblagorodne ljudi. Čudno je, da ravno „Slovenec“ to razlikovanje med blagorodnimi in neblagorodnimi ljudmi tako skrbno neguje in da ga klerikalni listi že vsi posnemajo kakor opice. Po skrbnem opazovanju klerikalnega časopisja se nam je sedaj posrečilo vsaj deloma dognati, katerega načela se drži sicer tako breznačelni „Slovenec“ pri razlikovanju med blagorodnimi in ne-

(Dalje v prilogi).

ske gimnazije »Minerva«, ki je tudi delo čeških žen. Nastopil je proti celo libatu učiteljic, bori se z veliko vneto za odpravo paragrafa 30. državnega zakonika, glasom katerega ženske ne smejo biti članice političnih društev, ter za žensko volilno pravico. Celu tuji časopisi so poročali, da je zasluga čeških žen, da se je v avstrijskem parlamentu govorilo o ženski volilni pravici.

V zvoru tega krasnega društva bo moglo delovati tudi naše slovensko napredno žensko društvo, treba nam je zato le delavnih članic in pa podpore naprednega slovenskega časopisja.

1. julija ob 8. zjutraj smo položile Slovenke na grob Božene Nemcove, — te velike pisateljice in češke mučenice — venec s trobojnic in z napisom: Prezaslužni češki ženi — »Splošno slovensko žensko društvo«.

Ob 10. dopoldne pa je imelo slovensko žensko društvo zborovanje v historični stari »radnici« (posvetovalnici občinskega sveta). Bilo je navzočih okoli 500 žensk: Čehinj, Rusinj, Polakinj, Hrvatice, Srbkinj in Slovenk. Na galeriji so zapele Čehinje pod večim vodstvom svoje kapelnice »Pesem sv. Vavilava«. Nato je pozdravila predsednica »Ustrednega spolka čeških žen« ga. B. Slavikova navzoče gostinje, izražujoča svoje veselje, da so se v slovenski zlati Pragi, v dvorani, ki je bila priča tolikim velepomembnim zgodovinskim dogodkom in s katere stene zre na nas češki mučenik Jan Hus,

zbrale napredne žene vseh slovenskih vej. »Doselej neznane, združile smo se tu hčere ene matere z resno voljo, delati in žrtvovati se v proslah slovenskega ženstva in skupne slovenske domovine. Vse stremimo za istim ciljem, dvigniti slovensko ženstvo do najvišjih stopenj kulture ter mu priboriti s časom socialno in politično enakopravnost. Da to dosežemo, treba je močne organizacije in neporušne discipline v boju proti raznoterim reakcionarnim nasprotnikom. Širjenje kulture je naš program in kultura naše orožje, katerega moramo viliti eta za vse in vse za eno. S solzami ljubezni v očeh Vas pozdravljamo, napredne slovenske sestre, ter Vas prosim, da delujete na to, da se ne pozabi in ne ostane brez uspeha ta prvi sestanek avstrijskega slovenskega ženstva!«

Tem, toplega čuvstva polnim besedam je sledil frenetičen aplavz, in potem je izpregovorila navdušena češka prvoboriteljica Eliška Plešková. Enakopravnost, delo, svoboda, to so trije momenti, ki jih je govornica z živim temperamentom ter s prepričevalnimi besedami osvetljevala od vseh strani. »Imam pravico do svoje domovine, do svojih otrok in svoje obitelji; imam pravico do narave v svoji domovini, imam pravico in dolžnost brigati se za usodo dežele, kjer je tekla moja zibel; imam končno pravico do same sebe, pravico do življenja. Še do nedavna so se stavile omoženi ženi ozke meje; biti je smela le gospodi-

nja in mati, ki ni imela pravice niti nad svojimi lastnimi otroci. Odkazano jej je bilo le eno polje dela: družina. Danes je to drugače. Socialne razmere so poglone ženo na cesto za zaslužkom, in tukaj šele se je žena mogla prepričati o svojih zmožnostih ter je spoznala, da je bila po krivici zatirana in tlačena... In sedaj, ko je to spoznala, zahteva enako pravico do šole — koedukacijo šolstva — zahteva odstranitev za ženske tako sramotnega paragrafa 30. društva. zak., zahteva zase volilno pravico. Vse to pa je možno doseči le z združenimi močmi. Treba je ustanovljati ženska društva, treba se je organizirati. In te ženske organizacije, ki morajo biti delavne, naj priložijo svet, da jih respektuje. Dokazati moramo, da Slovanke ne zaostajamo za ženskami drugih naprednih narodov. Da pa dosežemo to, se moramo združiti; ostati moramo v zvezi potom korespondence, potom listov. V vprašanjih šolstva, politike, narodnega gospodarstva delajmo skupno. Skupno se bomo proti alkoholizmu, prostituciji itd.! Skratka: delajmo! Učimo se sorodnih nam jezikov, da bomo popolnoma razumele druga drugo, spoznavajmo in ljubimo se! Ustredni spolek čeških žen« rad prevzame zblizanje ter organizacijo slovenskega ženstva... Imate silne roke in silne duše; mnogo, mnogo morete doseči, zato dobrodošle nam, pozdravljene ve, ki hočete delati!« (Konec prihodnjč.)

blagorodni ljudmi. Našli smo, da so pri „Slovenca“ blagorodne vse tiste ženske, ki imajo klobuk in se prištevajo meščanskim krogom, vse druge ženske pa niso blagorodne. V rajnem „Meščanskem klubu“ je pri vsaki priredbi „neka blagorodna gospodična igrala na klavir“; „blagorodna gospa Polakova“ je stalen izraz v „Slovenca“; tudi gospa Kosova je blagorodna in zdaj se je zdravje izboljšalo blagorodni gospe dr. Pavletičevi. Sama blagorodnost, kamor človek pogleda. Zakaj pa ni blagorodna tudi gospodična Erženova iz tabačne tovarne? Če smo ljudje vsi enako na svet prišli, je res neumljivo, zakaj naj bi bil eden blagoroden, drugi pa ne. V naših demokracijskih časih je tako frakaturstvo čisto neumestno in zato trdno pričakujemo, da bo odslej v „Slovenca“ tudi gđ. Erženova blagorodna in da bodo blagorodnega imenovanja delne vse klerikalke. Liberalnih dam pa naj „Slov.“ le nikdar tako ne imenuje. Vse raje, samo ne tako, zakaj med liberalci ima po „Slovenca“ zaslugi imenovanje „blagorodna gospa“ ali „blagorodna gospodična“ že ravno tak pomen, kakor imenovanje „rodo-ljub z dežele“.

— **Kaj nas brigajo afriški zamorčki.** Klerikalni listi prinašajo dan za dnem, koliko desetakov, koliko stotakov in koliko tisočakov se je nabralo za „uboge afriške zamorčke“, ki so črni po duši in telesu. Vprašamo: Kaj nas Slovenci brigajo afriški zamorčki? Brigajmo so za svoje slovenske zamorčke, to je tiste otroke, ki so v nevarnosti, da jih požre nemško ali laško morje. Mesto da se razmetava denar za zamorske otroke in misijonarje — za te naj skrbe tisti, ki jih tja pošiljajo — naj se daruje za družbo sv. Cirila in Metoda, ki krvavo potrebuje novih dohodkov. Našemu narodnemu obstanku ni prav nič pomagano, če misijonarji spreobražajo zamorske družine, da se bero o tem prav romantični popisi, pač pa nam mora biti iz srca mar, da rešimo vsako slovensko dušo nemških in laških krempljev. Naša šolska družba ne more zaznamovati nobenih posebnih uspehov, ker gre slovenski denar za zamorčke, mesto da bi šel za slovensko mladino, ki se v par letih potuji, da bo najgrša nasprotnica svojega materinega jezika! V tem oziru torej krepek preobrat!

— **Kako je izviren in dobro poučen „Slovenec“!** „Slovenec“ se kaj rad baha, da ima izvorne vesti iz vseh kotov zemeljskega površja in da ni pod božjim solncem lista, ki bi bil o vseh zadevah in dogodkih bolj informiran in poučen kakor on — organ škofa Antona Bonaventura. Kdor pozna razmere, se smeji tej otročji bahavosti in naivnosti „Slovenčevih“ redakcij, ki špekulirajo na nerazsodnost in lahkovernost svojih omejenih čitateljev, kdor pa nima vpogleda v tajnosti „Slovenčevih“ uredništva, se pa prav lahko da zapeljati, da vsaj deloma verjame tiradami škofovega lista. Da v tem oziru nekoliko razbistimo pojme, hočemo navesti nekatera fakta, ki izpričujejo jasno, kako izviren in kako izvrstno informiran je „Slovenec“. V ponedeljek je priobčil „Slovenec“ med izvirnimi brzojavkami senzacionalno vest, da je za ravnatelja na tukajšnji I. drž. gim. imenovan dr. Bezjak, in sicer istočasno, ko je naš list po verodostojnih virih poročal, da se to imenovanje še ni izvršilo in se ima vsled Profrotove resignacije pri dež. šolskem svetu dopolniti terno predlog. In kako je nastala ta „izvirna“ „Slovenčeva“ brzojavka „z Dunaja“? „Slovenec“ ima vneto somišljenico v osebi neke gospodične Štupce, učiteljice na tuk. vadnici. Ta je dobila v ponedeljek iz Maribora privatno pismo, v katerem se ji sporoča, da se po Mariboru splošno govori, da je za gimnazijskega ravnatelja v Ljubljani imenovan dr. Bezjak. Gđ. Štupca je s to vestjo hitela k dr. Bezjaku in mu čestitala. Dasi jo je dr. Bezjak poučil, da njena vest ni resnična in da imenovanje še ni perfektno, vendar

se ni dala prepričati, marveč se je požurila v „Slovenčev“ uredništvo, kjer so jo sprejeli z odprtimi rokami in nastavili njenim pripovedovanjem vsa ušesa. In Štufe se je, poln veselja, da se mu je posrečilo zopet dobiti najnovejšo senzacionalno vest, jadrno usedel k mizi in napisal raco iz Maribora, da je dr. Bezjak že imenovan za ravnatelja v Ljubljani, kot nad vsak dvom vzvišeno „izvirno“ brzojavko — „z Dunaja“! Ali niso imenitne te izvirne „Slovenčeve“ brzojavke?! Sedaj pa še en kapitel o tem, kako je škofov list „dobro informiran“. V ponedeljkovi številki čitamo med ljubljanskimi novicami tile dve notici:

— Primariat namerava odložiti g. Karol Bleiweis vitez Trsteniški. Koliko let bo preteklo, da ga bo res odložil?

— Popolni nedeljski počitek je vpeljal v svoji pisarni tukajšnji odvetnik svetnik g. Vencajz. Naj bi našel mnogo posnemovalcev.“ Dr. Karel Bleiweis je primariat že zdavna odložil in deželni odbor, kjer ima „Slovenec“ zanesljiva svoja zaupnika grofa Barbota in Povšeta, je to mesto primarija na deželni bolnici javno razpisal že dne 12. t. m. O tem se veda „Slovenec“, ta najbolj informirani list, ne ve še ničesar. Tudi o uvedbi splošnega nedeljskega počitka po odvetniških pisarnah še škofov list ničesar ne ve, dasi ga je odvetniška zbornica sklenila 19. junija t. l., zato pa poje slavospev odvetniku Vencajzu, ker se je pokoril temu sklepu! Potem pa naj kdo še dvomi, da ni „Slovenec“ najbolj izviren in najbolj informiran list pod solncem božjim!

— **Pomagaj si sam in Bog ti pomaga.** Langso jesen je izdalo železnično ministrstvo razpis na vsa ravnateljstva državnih železnic in na upraviteljstva avstrijskih glavnih železnic v to svrhu, da se zagotovi točnost in varnost železniškega prometa ob času, kadar popotuje največ ljudi. Temu razpisu so dale povod velike zamude, ki so jih redno imeli železnični vlaki in razne nesreče, katere so se pripetile vsled prometnih nerednosti. Železnično ministrstvo je zahtevalo, da se odpravijo ti nedostaki in njih vzroki, ki jih je po pravici ogorčeno obsojala vsa javnost. Občinstvo mora biti gotovo hvaležno našemu „moderemu“ gospodu železničnemu ministru za to, da se je tako toplo zavzel za varnost in lagodnost popotnikov, in obžalovati je k večjemu le to, da se ozira napominani razpis zgolj na poletinski čas (od začetka meseca julija do srede septembra). Res je sicer, da se sila mnogo ljudi vozi po železnicah ravno v tem letnem času, a nič manjši naval ni zlasti v večjih mestih pri drugih posebnih prilikah n. pr. o Božiču, o Veliki noči in sploh, kadar sta dva praznika skupaj: v vseh takih slučajih bi bi bilo ravno tako skrbeti za varnost in lagodnost popotnikov, kakor v popotni sezoni par excellence. Minister ukazuje v svojem hvalevrednem razpisu med drugim, da imej vsak brzovlak in vsak osebni vlak zadostno število vozov za ljudi (Personenwagen). Ali se ravnajo železnice po tem ministrskem ukazu? Če je res, kar se pogosto čuje in včasih tudi čita v časnikih, se ne zmenijo železnice dosti zanj in baš državnih železnic (!) uprava kaj rada postreže potujočemu občinstvu vsaj v naši deželi — z živinskimi vagoni! Če imajo državne železnice tako ubogo malo respekta pred svojim ministrom in njegovimi razpisi, kako je možni pričakovati, da se brigajo za te razpise privatne železnice?! Občinstvo, ne bodi tako potrpežljivo! Da, da! Marsikdo se jezi in silno zabavlja — za mizo, semtertja kateremu zavre kri tako, da izlije svoj žolč v kakšno fulminantno novinarsko notico, a kdo pa bere te notice. Tistim, ki bi mogli in ki so morda celo pripravljeni pomagati, tistim ne pridejo v roke te notice in — stvar ostane pri starem. Na železnicah pa imajo jako koristno, za nekatere gospode jako neprijetno napravo, namreč knjigo ali liste za pritožbe. Te pritožbe se morajo predlo-

žiti na višjem mestu in na ta način zvedo zanje tisti krogi, katerih dolžnost je čuvati, da se izpolnjujejo zakoni in — ministrski razpisi. Te knjige ali teh listov se poslužuj, potujoče občinstvo, zahtevaj jih na postaji, koder jih morajo imeti, in prijaviti tako propisnim potem svojo pritožbo na poklicanem mestu, da vsaj zvemo, ali je našega „moderenga“ gospoda železničnega ministra volja pomoči do veljave razpisom, ki jih je izdal!

— **Namestništvo v Gradcu — in pravice naših slovenskih občin!** Ne poteče pač lahke za nas Slovence na Štajerskem dan, da ne bi morali bridko občutiti, da za nasni pravice, da se naše predstojne nemške oblasti iz nas samo norčujejo, da se norčujejo celo z avtonomnih oblasti — kakor so občine, če so slovenske! Kaj pri tem deželnemu odboru in namestništvu mar, če se kršijo postave in zakoni, samo da se oškoduje Slovence, to brezpravno rajo na Štajerskem, ki naj le dela in tlačani, živeti pa ne sme. Tako se je zgodilo pred kratkim, da je štajerski deželni odbor brez razpisa podelil službo nemčurškemu zdravniku na deželni hiralnici v Vojniku, katero je prej opravljal Slovenec. — Seveda je moral to storiti deželni odbor štajerski na ljubo nemčurški trški občini Vojnik, ki se je izločila iz prejšnjega distrikta in si postavila lastnega občinskega zdravnika, ki naj rešuje trško vojniško odpadništvo. Kaj dela nemčurška trška občina, nam nič mar. Ne sme pa kar preko nas iti deželni odbor štajerski z zdravniškimi službami na deželni hiralnici, ki je na naši zemlji — ki je naša posest! A nemškim pravičnim oblastim v Gradcu še to ni bilo dovolj. Zdravstveno okrožje za občine Višnja vas, Nova cerkev, Dobrna, Šmartno, Škofja vas, Bezovica in Frankolovo je od 1. januarja 1907 — torej že skor celih šest mesecev brez distriktnega zdravnika, brez provizoričnega in definitivnega, kljub temu, da so imenovane občine na izpraznjeno mesto že 9. novembra 1906 imenovale za svojega distriktnega zdravnika dr. Branka Žižek. Kaj pri tem mar namestništvu in deželnemu odboru, če postopa protipostavno, če ruši § 22. dež. sanitetnega zakona za Štajersko z dne 23. junija 1892. — saj se pri nas ne gre za postave, ne za pravico, gre se le za to, kako bi se škodovalo Slovence, kako bi se teptalo v blato naše pravice, pravo naših slovenskih občin. — Opozarjamo na te slučaje naše poslance, da storijo konec tem razmeram, ki kričijo po odpomoči in zahtevajo rešitve v smislu postave in pravice — milosti ne potrebujemo in je tudi ne prosimo — za nos voditi se pa naše slovenske občine tudi ne dajo več.

— **Očistimo se peg!** Od štajersko-hrvaške meje se nam piše iz učiteljskih krogov: Pred par leti poskušal je šmarnski nadučitelj Jurkovič s par svojimi somišljeniki ustanoviti podružnico klerikalne „Slomškove zveze“. A ni šlo, opustiti je moral svoje namero. To je bilo gotovo častno za vse slovensko-štajersko učitelstvo! Pa glej! Dandanes pa bi mogoče snovitev take podružnice bila bolj uspešna. Ob lanski birmi ter pri zadnjih državnoborskih volitvah spoznali smo med našim slovenskim učitelstvom ljudi, ki absolutno omadežujejo ugled svojega stanu, pljuvajoč v lastno skledo. Kdor dandanašnji med učitelstvom dela — tako ali tako — v prilog klerikalizmu: ta ne spada v napredne naše vrste! Čemu pa smo organizirani?! Pri nas v brejškem političnem okraju smo tozadevno že začeli postopati. Sodrugi po drugih okrajih, krepko na noge! Naš stan naj ne glešta klerikalnih podrepnikov! Organizacija naša glasno zahteva, da se znebimo tega peg. — Zato pa ločimo ljulko od pšenice! Mislamo, da nas razumejo.

Radikalec.
— **Dr. Gregorčičev padec.** Gorški dr. Gregorčič je padel. Vrgla ga je lastna stranka, ki se ga je naveličala, vrgli so ga ljudje, ki bi bili sami radi zlezli na vrh. Na občnem zboru „Sloge“ pretekli mesec so ga zaradi lepšega izvolili za predsednika,

ko je pa poslal pismo, da ne sprejme predsedstva, so v par dneh brž sklicali nov občni zbor, da se ne bi premislil „ljubljenec naroda“, in hitro so izvolili drugega predsednika odvetnika dr. Pavletiča. S tem je dr. Gregorčič vržen v ozadje — le še posebno spomenico mu napišejo za „trudapolno 18letno delovanje na kulturnem in političnem polju“. Radovedni smo na to spomenico!

— **Promocija.** Danes popoldne ob šestih bo na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja prava g. Karel Kukulj, enoletni prostovoljec pri tukajšnjem pehotnem polku št. 27. Čestitamo!

— **Iz zdravstvene službe.** Deželni okrožni zdravnik v Planini, g. dr. Josip Skočir je imenovan od namestništva v Inomestu za sanitetnega asistenta in dodeljen sanitetnemu oddelku pri namestništvu.

— **Viteštvo je dobil** dvorni svetnik deželne vlade v Ljubljani g. dr. Reinhold Rüling pl. Rüdingen.

— **Iz finančne službe.** Respicijent finančne straže Jos. Petrič v Trstu je imenovan za carinarja v XI. čin. razredu.

— **Odbor „Glasbene Matice“.** Na občnem zboru „Glasbene Matice“ je bil voljen predsednikom „Glasbene Matice“ g. prof. Anton Štritof. Predsednikov namestnik gosp. Fran Kobler. Tajnik g. Dragotin Šebnik. Tajnikov namestnik gospod Mirko Gruden. Blagajnik g. Fran Rozman. Blagajnikov namestnik in blagajnik pokojninskega sklada g. Mirko Gruden. Blagajnika pokojninskega sklada namestnik g. Ivan Završan. Šolski nadzornik g. Alojzij Žebre. Šolskega nadzornika namestnik gosp. Anton Razingar. Knjižničar g. Anton Jeršinovec. Knjižničarja namestnik g. Anton Razingar. Gospodar in upravitelj društvenih hiš g. Ivan Završan. Gospodarja in upravit. dr. hiš namestnik g. Fran Kobler. Preglednik poverjenstva gosp. dr. Vladimir Rudež. Preglednika poverjenstva namestnik g. Anton Jeršinovec. Pravni zastopnik „Glasbene Matice“ sploh je odbornik g. dr. Vladimir Ravnihar. Odborniki brez izrecnega poslovanja gg. Aleksander Hudovernik, Fran Milčinski in Karel Zotman.

— **Matura na II. državni gimnaziji.** Včeraj popoldne so se zaključili zrelostni izpiti na omenjenem zavodu. Priglasilo se je 21 abiturijentov, in sicer 17 javnih učencev, 1 privatist in 3 eksternisti. Uspehi so bili prav povoljni: skušajo so vsi ugodno prestali, dva z odliko; dva eksternista sta pa pred ustno skušnjo obbolela in radi tega odstopila. Aprobi-rani so sledeči abiturijenti: gg. Josip Cepuder, Mirko Dežela, Josip Dolinar, Josip Grum, Fran Koder, Božidar Küssel, Vinko Lapajne, Anton Lavrič, Josip Luschützky, Josip Močnik, Josip Peklaj (z odliko), Aleksij Peršin, Rafael Petrič, Pavel Rupnik, Dušan Senčar (z odliko), Kaspar Stojkovič, Fran Skof, Anton Gajšek (privatist) in Ludovik Šuklje (eksternist).

— **Tovariši abiturijenti!** Dne 20. 21. in 22. velikega srpana se vrši jugoslovanski abiturijentski sestanek v Dubrovniku. Glavna svrha sestanka je medsebojno spoznanje in informiranje. Poučiti se hočemo o moralnem in materialnem stanju jugoslovanskega dijaštva. Sestanek je torej izključno dijaški in informativen, brez ozira na politično naziranje. Kajti le, ako se res in temeljito spoznamo, ako pridemo prilike in neprilike naših tovaršev, moremo nastopiti skupno za naše interese, moramo na realni podlagi gojiti jugoslovansko vzajemnost. Da nam pa je edinstvo za naš obstanek v boju napram vedno prodirajočim tujim narodom neobhodno potrebno, ve vsakdo. V slogi je moč! Poleg tega imamo pa tudi priložnost ogledati si znamenitosti južnejših krajev. Ker se nudi ugodna prilika, zato se pričakuje, da se čim večje število tovaršev priklasi. Skuša se, da se bo mogoče vsakemu udeležiti z malimi stroški. Program sestanka v kratkih potezih je: 1.) O jugoslovanski ideji. 2.) O kulturnih težnjah Hrvat, Srba, Bolgara, tovaršev iz Bosne in Hercegovine ter Slovencev. 3.) Stanje jugoslovanskega dijaštva (glavna točka). 4.) Naše bodoče delovanje v narodu. Štajerski in koroški tovariši potujejo skozi Ljubljano, kjer se jim pridružijo ljubljanski in iz drugih krajev. 18. avgusta se priredi na Reki koncert in zabaven večer, kamor prihite tudi bratje Hrvati. Udeležba če biti velika, zato se prosi, da se vsak, ki se je odločil, da se

udeleži, osebno prijavi. Priglasiti se je treba do 1. avgusta. Poleg abiturijentov se morejo udeležiti tudi tovariši visokošolci in srednješolci. Natančnejši podatki in informacije se objavijo v slovenskih časnikih. Priglasite se pošiljati na naslov: Fr. Košir, abiturijent, Ljubljana, Gradišče 4/II. (za ljubljanski centr. odbor).

— **Šolska vest.** V ponedeljek smo poročali, da je za glavnega učitelja na moškem učiteljskem v Kopru imenovan g. Janko Leban, glavni učitelj na ženskem učiteljskem v Tridentu. Mislili smo, da je ta Leban Slovenec, ki pride na slovensko učiteljsko, ki se premesti v Gorico. Prijatelj našega lista nam pa piše iz Gorice: Vaše poročilo o glavnem učitelju „Giovanni Leban“ (to je pravo ime) je krivo, mož je trd Lah, bivši meščanski učitelj v Trstu je premeščen na laško sekcijo koprškega učiteljskega, ki gotovo ostane v Kopru. V Gorico bo premeščena le slovenska sekcija tega učiteljskega, kakor je deloma hrvaška že v Kastav. Prof. Leban, morda slovenskega rodu s Krasa ali sploh Primorja, je prišel namesto laškega umrlega profesorja O. Schaffenhauerja, ki je bil tudi odločen Italijan.

— **Pri vajah utonil.** Piše se nam iz Ptuja 15. t. m.: Ko sem šel danes zjutraj ob 7. na izprehod za Dravo, imel je neki pionirski oddelk vajo s pripenjanjem brodom. Častniki, ki so stali na obrežju, so silno rjuli nad vojaki. Pri opetovanju sekatur, je jel neki častnik vpiti: „z brodi nazaj“ in takoj zopet „naprej“. Imeli so vaje, delati preko Drave most in je v to svrhu vsak brod v Dravi s sidrom zaviran. Takoj sem opazil, da preti pri tako hitri komandi nevarnost, ker so bili zlasti na krajnem čolnu št. 4 samo štirje vojaki in sicer sredi Drave. V tem čolnu št. 4 sedeči štirje fantje so na vso moč vlekli vrv, da bi prišli Dravi nasproti, a pri tem se je sidro iztrgalo, vojakom je moč opesala in neki fant, ki je imel vrv okrog pasu prevezano, je izginil med valovi deroče Drave. Samooobsebi je razumljivo, da se je branil, kolikor se je mogel, pod vodo oprostiti se vrvi in res se mu je posrečilo, da je čez kakih 8 minut prišel na površje. Častniki bi morali vedeti, da se bo ponesrečenec moral prej osvoboditi vrvi in bližje čakati, a drvil je samo en čoln na površje: „schnell! weiter!“ naprej, in ko je ponesrečenec prišel na površje v zadnjih mahljajih svoje življenske moči, je bil rešeni čoln iz kakih 50 metrov predaleč na Dravi in je nesrečno zopet izginil s površja. Stal sem blizu do 8. ure tik Drave in vaj, a nisem zapazil, da bi ga rešili, vaje so se pa nadaljevale, kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo. Ob kakih pol 8. je prav počasi vesljala druga „koreta“ po Dravi, kakor bi ribe lovili, za nesrečo se pa ni nihče več zmenil. Le v čolnu št. 4 so vili ostali trije vojaki roke proti nebu, zadrevni častnik pa skakal bolj iz strahu pred višjimi oblastmi kot iz strahu za življenje svoje žrtve onkraj obrežja. Ob osemih sem vprašal nekega poročnika, kako se je ponesrečenec pisal in od kod je bil; ta mi je pa prav hladnokrvno odgovoril: „Ich weiss nichts davon; mir ist gar nichts bekannt.“ Takoj za tem, kakor sem pozneje čul, se je vaja prekinila in mi ni znano, če so se pozneje za mrtvo truplo kaj brigali.

— **„Venezia Giulia“.** V gonji proti slov. učiteljskem v Gorici je govoril v goriškem mestnem svetu dr. Venier o „Venezia Giulia“. V drugi seji je zastopnik vlade grof Attems protestiral proti temu nazivanju Primorja. „Corriere“ se je zavzemal za „Venezia Giulia“ ter bil zaplenjen. Proti zaplenbi je podal utok, radi katerega se je predčr-rajšnjim vršila razprava. „Corriere“ je zastopal dr. Pinavčig. Sodni dvor je dvignil zaplenbo; v razlogih pravi, da ime Venezia Giulia prvi pri morju ni novo ter se nahaja v raznih zgodovinskih delih. Državni pravdnik je vložil pritožbo ničnosti. — Včerajšnji „Corriere“ je radi gorenje razsodbe samega veselja tako vriskal, da je bil zopet zaplenjen.

— **Iznajdba hrvaškega uradnika.** Matej Slavič, doma iz Kastva v Istri, sedaj poštni tehnični uradnik v Trstu, je izumil praktični stroj za obvarovanja telefonskih in brzojavnih postaj pred nevarnostjo groma in bliska. Za to iznajdbo je dobil Slavič od trgovinskega ministrstva patent dne 12. junija in trdka Koltappes v Essen Ruhr na Nemškem se mu je poudila, da vzame njegov izum v najem za 100.000 mark. Toda g. Slavič, ki ume ceniti veliko vrednost svojega stroja, se ni sklenil te pogodbe. Pred nekaj dnevi je bil iznajditelj v Pulju, kjer je demonstriral svojo iznajdbo pred vojaško oblastjo.

— **Cerkljanska podružnica** slovenskega planinskega društva v Cerknem otvori slovesno dne 11. avg. t. l. svojo planinsko kočo vrhu Po-rezna (1631 m). Prosi se vse planin-

ske podružnice S. P. D., da se glede morebitnih svojih prireditev ozirajo na ta dan.

— **Smrten udarec.** V Velikem Cirkniku pri St. Rupertu je 18letnega posestnika sina Franca Kneza pri pripravi udaril konj tako močno v trebuh, da je drugi dan umrl v bolnišnici v Novem mestu.

— **Nesreča pri kopanju vodnjaka.** V Škrbini pri Trstu kopljejo dva občinska vodnjaka. Ko sta v četrtek Josip Logej in Alojzij Zorža polnila mino, je ta eksplodirala in vrgla Lozeja v zrak in 3 metre daleč, kjer je obležal nezvesten. Razklalo mu je prste na rokah, za usmrti na eni strani života je dobil velike rane, obraz in gornji život ima ves poškodovan. Bati se je, da izgubi oči. Zorža je ranjen le nekoliko po roki in na bradi. Lozej ima 5 majhnih otročičev.

— **Varnostne odredbe v Trstu in okolici.** Vsled zadnjih dveh roparskih umorov v Trstu je namestništvo v dogovoru s policijo ukrenilo, da v nočnih urah patrolirajo po predmestjih in okolici tržaški orožniki in policija na konjih. Glede roparskih umorov je prepovedalo državno pravdnštvo objaviti vsako vest. — Kakor poročajo zadnje vesti, so snoči aretirali morilca Praznika in Mohoroviča. Star je okoli 28 do 30 let, plavih las in rdečastih brk. Imena njegovih sodelavcev še ni bilo mogoče izvedeti iz zgoraj navedenega vzroka. Neresnične vesti so o dveh drugih umorih kočijazev.

— **Slovensko omizje v Sarajevu** je izletelo v nedeljo, 14. t. m., v Srednje pri Čevljanoviču. Kislo, kakor tista brumna ženica, ki je zamudila romarski vlak, držalo se je nedeljsko jutro. Deževne megle in meglice so se plazile ob Trebevičevi glavi, ko je precejšnja četica „omizjank“ in „omizjanov“ zasedla železniške voze. Oster žvižg in hlapon je zadržal. Misel, da bo mogoče nagajal siten dež, ni prav nič motila nepriljubljene živahnosti in dobre volje med izletniki. Zopet žvižg in „lukamatija“ je hropel in sopeč zavl na novi tir ter lezel počasi po slikoviti strugi v gorsko zakotje Srednje. Med tem pa je že solnce pokukalo izza oblakov. Zlati žarki so pa malo poigravali po zelenih obronkih, prodirajoč skozi hladovito drevje so odskakovali sedaj pa sedaj v mrzel potok. Zopet žvižg in vlak se je ustavil v Srednjah. Lepo dopoldne se je smejalo in „Slovensko omizje“ se je vtaborilo v gostoljubni gostilni rojaka Janeža. Pri Janeževih se ti zdi, da si doma, vsaj so vsi tako ljubenzivi in postrežljivi, pa njihova izborna kuhinja in dobra klet. Od vožnje razrahljane kosti so se kmalu uredile in razvilo se pravo domače veselje. Narodna pesem, prijateljski pomenek in vmes pa pristna harmonika! Je-li čudo, da so se kmalu vrteli veseli pari po zeleni travi. In tamkaj v ozadju lepo število slovenskih delavcev, pojoč in veseleč se z rojaki-izletniki. Dež je moral malo ponagajati, pa kmalu se je zopet pokazalo zlato solnce in vedro nebo. Toda čas je hitel in trebalo se je posloviti, kajti „lukamatija“ neče, da čaka. „Srečno“, „na svidenje“, „lahko noč“ in hlapon je drdral zopet proti Sarajevu.

— **Posavska podružnica akad. fer. društva „Prosvete“.** Ustanovi občni zbor „Posavske podružnice“ se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 10. uri dopoldan v prostorih „Nar. doma“ v Brezicah. Gostje dobro došli!

— **Cirkus Zavatto** ima danes zvečer ob pol 9. uri benefično predstavo v korist 10letnega gimnastičnega ekvilibrista Galliana Gontanija, ki je bil 1906 v Trstu odlikovan z zlato kolajno. Na konci predstave je pantomima „Trije veseli mlinarji“.

— **Petrazredna ljudska šola in obrtna nadaljevalna šola v Postojni.** Letno poročilo ob koncu šolskega leta 1906/7 obsega šolski red petrazrednice postojnske ter šolska poročila, ki izkazujejo: v začetku leta je bilo v petrazrednici 442 otrok (205 dečkov in 237 deklic), na koncu pa 437 (204 dečkov in 233 deklic). Slovencev oziroma Slovencev je bilo 435. Za višji razred je bilo sposobnih 151 dečkov in 185 deklic. V pošto hranilnico je vložilo 18 dečkov 211 K in 11 deklic 258 K. Iz šolske knjižnice si je izposodilo 67 dečkov 1076 knjig in 92 deklic 1538 knjig. Za vstop v slovensko meščansko šolo se je oglasilo 12 dečkov. V obrtno nadaljevalni šoli je bilo koncem leta 30 vajencev, od katerih jih je doseglo učni smoter 22.

— **O letini in industriji** čitamo v izveštjih avstro-ogrškega eksportnega društva zanimiv spis. Le v malokaterih deželah prevladuje industrijalno prebivalstvo. V Angliji živi komaj petina prebivalstva od poljedelstva, v Nemčiji dve petini, v Franciji in Avstro-Ogrski približno polovica, v južni Evropi nekaj več kakor polovica, v vzhodni Evropi in Aziji nad štiri petine. V severni Ameriki se izpremeni razmerje sicer v prilogi industriji, v ostali Ameriki, tako ne

severu kakor na jugu, pa je poljedelstvo glavni vir dohodkov, tako da vsaj tri četrtine vsega prebivalstva živi od kmetijstva. Sicer pa nikjer ni mogoče določiti natančne meje med poljedelstvom in industrijo. Vrtinarstvo, mlekarnstvo, izdelovanje pesnega sladkorja in špirta, pisanje živine in mlinarstva pomenjajo vsakakor prehod k industriji. Tudi kmetijska industrija je odvisna od letine, in če izostane deževno vreme v odločilnih vegetacijskih časih, trpi vsled tega tudi kmetijska industrija škodo. Suha leta so na primer za sladkorno peso jako slaba. Poljedelci pridejo v takih letih komaj do svojih stroškov, kajti pridelovanje zahteva ročnega dela, ki se leto za leto dražje plačuje. Tudi izdelovalci sladkorja trpe, ker ne morejo svojih naprav dočeti izkoristiti, trpi pa tudi narodno gospodarstvo, ker je eksport sladkorja eno onih sredstev, s katerimi se plačuje iz inozemstva prihajajoče blago. Karje za pridelovanje sladkorne pese, velja več ali manj za vse poljedelstvo. Če poljedelci nimajo prebitkov pri produkciji in se jedva vzdržijo, niso kupci za industrijalne produkte. Razun tega pride v primeru, da ni dovolj krme, do znatnega povišanja cen visokovrednih živil in zlasti produkcija mesa trpi vsled drage krme. Industrija je tako dvakrat močno prizadeta. Predvsem je razpečevanje njenih izdelkov oteženo, če nima kmetovalec denarja, drugič pa dela težave preživljanje industrijalnega prebivalstva, če se dvignejo cene živil, zlasti mesa. Posledice slabe letine se čutijo potem ponavljajoče po več let, ker se vsled pomanjkanja živil čisto zmanjša število živine in je za dopolnitev potreba dalj časa. Tako ima slaba letina pri krmi v Galiciji posledice, da se občuti škoda, ki jo trpi živinoreja, še po preteku več let. Za industrijo zategadelj ni nič važnejšega kakor studirati položaj kmetijstva v razpečevališčih, ki prihajajo v prvi vrsti v poštev. Industrijalni eksport je odvisen od rastočih sprejemljivosti agrarnih dežel. Zategadelj imajo poročila o letini tako velik pomen. Do zadnjih tednov se je bilo bati, da bo deloma slaba letina v odločilnih produktivskih pokrajinah. Vreme pa je bilo v zadnjih tednih tako ugodno, da se sme sedaj pričakovati, da letina ne bo slabo izpadla. Izid letine določa kupovalna moč kmetijskega prebivalstva in stem obseg razpečevalne možnosti za industrijo do prihodnje letine. Če bi prišlo do slabe letine v vseh produktivskih pokrajinah zemlje, zadela bi sila lakote, ki bi bila neposredna posledica, ne samo kmetijskega prebivalstva, marveč tudi industrijalno. Na srečo je gospodarstvo modernega sveta bolj in bolj svetovno gospodarstvo in slaba letina v vseh odločilnih produktivskih krajih hkratu je neverjetnost, skoro bi se moglo reči nemogućnost. Tudi se ne sme prezreti, da se more z napredujočim razvojem tehnike glavno nevarnost kmetijstva, sušo, z umetnim namakanjem premagati, kar je prav tako v interesu kmetijskega kakor industrijalnega prebivalstva.

— **Gorica brez vode.** V Gorici tako primanjkuje vode, da so od 10. zvečer do 5. jutraj zaprti vsi javni vodnjaki in pipe v zasebnih hišah.

— **Umrl je** v Hrastniku g. Michael Morscher, rudarski in okrožni zdravnik v pok. star 78 let.

— **Umrl je** v Trzinu tovarnar z usnjem Ludovik Poliak, star 63 let.

— **Strelna je udarila** v kozolec posestnika Marka Savška v Preski pri Poljškem. Kozolec je pogorel do tal. Škod je 600 K. Ako bi bil pihal nasprotni veter, kot je, bi bila pogorela lahko vsa vas.

— **Skala je padla nanj.** Ko je šel 11. t. m. posestnik Ivan Ocep ek iz Podkrajja pri Radečah na desni strani Save v Zagorje, je padla nanj skala s hriba vrh pota. Ocep ek ni videl skale, ker je imel vsled dežja odprt dežnik in je njen ropot smatral za grmenje. Ranjen je nevarno in se prav lahko zgodi, da umrje za poškodbami.

— **Vseslovensko naselniško društvo** se ustanovi v Newyorku. V odboru je tudi Slovenec Frank Sakser.

— **Slovenci v Ameriki.** — V Clevelandu je umrl Slovenec Kastelic, o katerem pa ne vedo, odkod da je. Poročili so se v Clevelandu Jakob Lunder iz Velikih Lašč z Nežiko Lesar iz Brež pri Ribnici; Ivan Levstik od Sv. Gregorja z Angelo Kaplan iz Ribnice; Andrej Lužar iz Boršta pri Cerkljah z Marijo Kerkovic iz Boršta pri Cerkljah. — Vsled prevelike vročine je zblaznel v Clevelandu 45letni Ivan Drotar in hotel ženo in sina razsekati. — Umrl je v Little Falls, N. J. 24letni Anton Gerbič za pljučnico. — V Fleningu Kansas je padla težka skala na 57letnega Ivana Baloha iz Spodnje Idrije. Potegnili so ga mrtvega na prosto.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes v hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert za štane. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri se vrši društveni koncert v restavraciji „pri Novem svetu“ (Mraku) Marije Terezije cesta. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin.

— **Lisjak.** Danes ponoči je zašel na Martinovi cesti v zaklenjeno šupo neki dvonožen lisjak in gospodu Topolavcu odnesel sedem piščancev, vrednih 10 K.

— **Slučaj Kloiber.** Včeraj je deželno bolnišnico zdrav zapustil 19letni natak Jozef Kloiber, kateri si je, kakor smo že poročali, zadal v temišljskem hribu v samomorilnem namenu v glavo dva strela, potem pa rekel, da je bil napaden in oropan. Ker je Kloiber to izjavo potrdil s prisego, se bode moral pred deželnim sodiščem zagovarjati zaradi hudodelstva goljufije krive prisrge.

— **Ustavljene kolesarje.** Včeraj ni policija ustavila nič manj kakor 15 kolesarjev, ki deloma niso imeli številk, deloma pa jih niso imeli na vidnem kraju.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpravila z južnega kolodvora v Ameriko 24 Hrvatov, 35 Macedoncev in 74 Slovencev.

— **Izgubila je** vdova ga. Helena Pavlinčeva črno denarnico z manjšo vsoto denarja, katero je našla ga. Jozefa Anžurjeva in jo oddala na magistratu.

* **Najnovejše vesti.** Eksplozija na vojni ladji. Na ameriški oklopnici „Georgina“, ki je bila usidrana pred Bostonom, se je zgela vreča smodnika in eksplodirala. Ubitih je bilo 8 oseb, več pa ranjenih. Izmed težko poškodovanih mornarjev jih bo najbrže umrlo še šest.

— **Tolstoj ni umrl.** Iz Petrograda poročajo, da je vest o smrti slavnega ruskega pisatelja Leva Tolstojja popolnoma neresnična. Tolstoj je zdrav.

— **Kuga v Odesi.** Na parniku „Cesarevič“ je obolel neki mornar na kugi. Ko so ga prepeljali v bolnico, je umrl. Bati se je, da se kuga ne razširi. Oblasti so ukrenile najstrožje varnostne navedbe.

— **Prijet izdajica.** Policija je aretovala mehanika Zucca, ki je bil v službi v arsenalu. Obdolžen je, da je izdajal vojaške tajnosti proti plačilu neki tuji državi.

— **Stavka krojačev.** V Ameriki so pričeli stavkati krojaški pomočniki. Dosedaj jih je stopilo v stavko 50.000.

* **Pes, ženitovanjski posredovalec.** V Ameriki sta se poročila Valter Lossner in Alma Wetzen. Oba se imata zahvaliti psu, da sta postala srečen par. Pred dvema leti je šla Alma s svojim psičkom na izprehod. Psiček je prišel pod karo, ki ga je povozila. To je pa videl Valter. Spravil je jokajočo Almo k svoji sestri, psička pa pokopal. Alma, ki je za psičkom žalovala, je prišla večkrat na grob živalice, pri tem se pa tudi oglasila pri Lossnerju. Žalost za psičkom je pri Almi kmalu zginila, kajti zaljubila se je v Valterja. Tudi Valter je Almo ljubil in pred oltarjem sta si objubila zakonsko zvestobo.

* **Letošnji kritični dnevi.** Meteorolog Bruno Burgel je bil izprva odločen nasprotnik Falbove teorije o vplivu izpremembe meseca na vreme. Celih deset let je opazoval vremenske izpremembe ob takozvanih „kritičnih dneh“. Njegovo preiskavanje ga je dovedlo do tako nepričakovanih uspehov, da je sprejel Falbovo teorijo in nadaljuje sedaj njegovo delo. Po njegovih zaključkih so letos sledeči dnevi kritični: 10., 25. julij; 9., 23. avgust; 7., 21. september; 7., 21. oktober; 5., 20. november; 5. in 19. december. Burgel meni, da je Falb precenjeval vpliv meseca na vulkanske izbruhe in potrese. Seveda Burgel ne trdi, da se bodo vremenske izpremembe v navedenih dnevih tudi gotovo izvršile, ampak pravi le, da so verjetne.

* **Kako se na Nizozemskem ubranijo beravec po poklicu.** Nizozemsko je najnaprednejša poljedelska država v Evropi, in zato tudi ljudi, ki so prebivalcem nadležni, kot beraci po poklicu in potepuhi, uporablja v prvi vrsti za obdelovanje zemlje. Kakor hitro oblasti zapazijo koga, da hoče prosjačiti, četudi bi lahko delal, oddajo ga na eno izmed številnih vzornih kmetij, da se seznanji z gospodarstvom, nato pa dobi v najem malo kmetijo, katero obdeluje. Za potepuhe so ustanovljene posebna gospodarstva, na katerih morajo delati kot kaznjenci.

* **Nepremagljiva sila ljubezni.** Smrt ne dela razločka med sloji, ljubezen tudi ne. To jasno dokazuje sledeči dogodek, ki podaja jako hvalno stvarno pogovorom v pariških salonih. V Isle Adamu stanuje že dolgo neki gospod v krasnem gradu s svojo edinko, 18letno hčerko, ki

slovi kot prva krasotica. In posebno imenitno pri njej je to, da dobi po svojem očetu kot edina dedinja 20 milijonov frankov. Pred par dnevi se je podala s svojo vzgojiteljico v več trgovin, da nakupi raznih potrebščin, kjer se je pod neko pretvezo za par trenutkov oddaljila iz prodajalne in se še dosedaj ni vrnila na dom. Ob istem času pa je izginil iz Isle Adama tudi sin nekega krovec, ki je s svojim očetom večkrat delal v gradu. Sedaj oba bega spravljajo v zvezo in domnevajo, da je priprosti delavec znal si, delajoč v gradu, pridobiti naklonenost mlade in lepe krasotice ter da sta skupaj zbežala v tujino. Oče begunke se je takoj podal v Pariz, da od tam z boljšimi uspehi zasleduje parček.

* **Dobro sredstvo zoper vlomice.** V Parizu so tatovi vdri v neko hišo, kjer stanujejo neoženjeni železniški uradniki. Kolikor mogoče hitro, so se plazili po temnih hodnikih, tipajoč po vratih, če ni mogoče v katerih ključa. Šele v najvišjem nadstropju jim je bila sreča mila in zločinci so si že veselja meli roke, češ, tukaj bo delo lahko. Tiho so odprli vrata, toda komaj so bili vsi v sobi, so prestrašeni zbežali na hodnik in kar najhitreje drli po stopnjicah na ulico, kričeč, da so videli v sobi — strah. Seveda so spravili celo hišo in okolico po konci. Vratar je klical za njimi, toda tički so bežali, dokler niso pritekli v roke policiji, ki je prihitela na lice mesta. Ko so šli v sobo gledat „strah“, so videli, da visi na vrvi, pritrjeni na kavelj v stropu, truplo mladega uradnika, ki se je malo pred posetom zločincev obesil; ti so videli v temi le nedoločne obrise trupla ter menili, da imajo pred seboj prikazen. Jako dobro sredstvo, da se preženo vlomilci, žal, da se da uporabiti samo enkrat.

* **Debeli poročni prstani** so prišli na Angleškem v modo. Neki časopis se je jel pečati s tem dejstvom ter poslal tožadnava vprašanja zlatarjem, pa tudi velikemu številu svojih naročnikov. Odgovorili so jako zanimivo, posebno ker se je izkazalo, da je vzrok temu, da se izdelujejo tako debeli poročni prstani, le praznovanje. Že od nekdanj namreč menijo praznovrni ljudje, da če se poročni prstan obrabi, mora eden izmed zakonskih umreti. Značilno je, da se ravno sedaj na Angleškem, kjer je prosveta dosegla tako visoko stopinjo ter prodrla tudi v najširše kroge, zopet širi tako praznovanje.

* **Visoka starost.** V Pinemills, Tex. živi ženska Killerease, ki je praznovala pred kratkim 131letnico svojega življenja. Rojena je bila 18. junija 1776. Starka je zelo slaba, vendar hodi še vedno okrog. Njena hči je stara 100 let, vnukinja pa 80 let. Družina živi zelo revno.

* **Psa rajši nego ženo.** V Marionu (Ind.) v Ameriki je tožila May Morgan svojega moža na ločitev zakona, ker je imel rajši psa nego njo. Psa je jemal vsako noč k sebi v posteljo, ki jo je močno onesnažil in ko je bila žena zaradi tega huda, jo je zgrabil in vrgel pred vrata. Mož ni tajil vsega tega.

* **Anglež si zna pomagati.** Minister John Fellow je bil pred štiri leti v Karlovih varih in je s slastjo užival ocvrte telečje noge. Letos je zopet prišel v Karlove vare, spomnil se je izborne jedi, toda ker ni znal imena za to delikateso, je opisal gostilničarju zaželjeno jed na ta način: „Prosim, prinesite mi ocvrte nogavice od otroka od bikove žene!“

Književnost.

— **Narodna založba.** Prvo knjigo, ki jo je izdala „Narodna založba“, — Ivana Cankarja povest „Ale iz Razora“ je sprejela kritika z največjo pohvalo ter jo prištevaja najboljšim Cankarjevim spisom. Cena 1 K 50 vin. po pošti 1 K 60 vin. Dobiva se pri „Narodni založbi“ v Ljubljani in v vseh boljših knjigo-tržnicah.

Dr. Niko Zupanič: Die Illyrier — ein Profil aus der historischen Physioanthropologie der Balkanhalbinsel. Sitzungsberichte der anthropologischen Gesellschaft in Wien Jahrgang 1906/7.

— **„Slovenski trg. Vestnik“** ima v št. 7 naslednjo vsebino: 1.) Pospeševanje izvoza in izvoz na Kranjskem. 2.) Določba za poslovni promet z avstro-ogrsko banko. 3.) O fakturi. 4.) Iz trgovske prakse. 5.) Slovensko trgovsko društvo v Celju. 6.) Raznosterosti: Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani. — Triglav, hotelska družba z omejeno zavezo. — Pokojninsko zavarovanje privatnih uradnikov. — Novi vinski zakon. — Kartel avstrijskih tovarn za stroje. — Zavarovanje delavcev na Ogrskem. — Amerikanske carinske koncesije in avstrijske trgovske zbornice. — Triodstotno zvišanje carine v Turčiji. 7.) Društvene vesti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. julija. V parlamentarnih krogih je razširjena vest, da dela vlada z vsemi silami na to, da omogoči redno funkcioniranje kranjskega deželnega zbora.

Dunaj 17. julija. Zasedanje deželnih zborov se skliče drugi teden v mesecu septembru.

Dunaj 17. julija. Danes opoldne so imeli klubski načelniki sejo, na kateri so se posvetovali o postopanju pri debati o proračunskem provizoriju. Sklenili so, da dobi pri tej debati 30 govornikov besedo. Ti govorniki se bodo razdelili na posamezne stranke.

Dunaj 17. julija. Ministrski svet je imel danes popoldne sejo, na kateri se je posvetoval o deklaraciji, ki jo bo vlada podala pri debati o proračunskem provizoriju.

Dunaj 17. julija. V parlamentu se govori, da nameravajo Mladočehi in češki klerikalci osnovati skupen klub, ki bo kot en mož glasoval za proračunski provizorij; češki agrarci hočejo namreč glasovati proti provizoriju. Danes ob treh ima parlamentarna komisija vseh čeških klubov sejo, na kateri se bo skušalo doseči, da bi vsi češki klubi glasovali za proračunski provizorij.

Dunaj 17. julija. Prihodnjitorok gre parlament na počitnice, ki bodo trajale 10 tednov. Prva seja poslanske zbornice na jesen bo 8. oktobra.

18. julija. Minister za zunanje posle baron Aehrenthal se pripelje jutri ob sedmih semkaj, da poroča cesarju o sestanku z italijanskim ministrom Tittomijem v Desiju in o sprejemu pri kralju Viktorju Emanuelu v Racconigi.

Poslano.*)

Župnik Anton Oblak iz Št. Lovrenca se hoče popolnoma izjesti iz močnika, ki je padel vanj dne 7. julija, ker ni hotel iti maševat na Vel. Loko. Vso krivdo vrača sedaj name podpisane. Da mu pa ne boste vsega verjeli, ga imenujem glede doli navedenih dejstev javno lažnika. Kdaj, g. župnik, sem Vam jaz rekel, da bo pel na koro mešan zbor, kar ste v nedeljo, 14. julija govorili s prižnice? To je laž in hinavščina, s katero se hočete lepega narediti pred farani. Vi ste mi izrečno rekli, da ako harmonij g. nadučitelja Potočarja zapoje v cerkvi, ne boste maševali. Ali bi ne bilo bolje, si jezico potolažiti ter iti maševat, kakor pa se izkazati največjega sovražnika do svojega bližnjega. Vidite, taki ste, pa pravite: božji namestnik sem! Jkofu pa kličem z drugimi vaščani vofu: Oblaka iz Št. Lovrenca ven, ali pa Veliko Loko pod faro Trebnje!

Velika Loka, 15. julija 1907.

2357 Alojzij Bukovec, ml.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem naslednjim mnogega sedenja in napornega duševskega dela je upravn neobhodno potrebno do mace zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepat, znanstven in varnostno znamko in podpisom. 3 16-10

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jabil. mesta. 10-29

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
 Gospod Ernest Vargazon, asist. juž. žel. v
 Zidanem mostu K 42-1, nabralo „Samsko
 omizje“ v gostilni gosp. Juvaničič v Zidanem
 mostu pod geslom:
 Mi nismo danes kresa žgali,
 smo raje vam ta dar poslali,
 Ciril Metoda le slavimo,
 če za prosveto mi skrbimo!
 — Gospica Ema Zencovih, učiteljica v Št. Jurju
 ob Ščavnici K 4-1, pošilja vesela družba pri
 podpisani. — Igralsko omizje v gostilni „Mi-
 ramar“ K 120, ker je g. Molan to omizje razbil.
 — Skupaj K 47.20. — Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 11. julija: Matija Zor, dninar, 65 let.
 Radeckega cesta 11. Ostarelost.
 Dne 12. julija: Karolina Šabec, zasebnica,
 55 let. Tržaška cesta 14. Sepsis. univ.
 Dne 13. julija: Marija Tercelj, delavka,
 78 let. Radeckega cesta 11. Myelitis. chron.
 Dne 15. julija: Marija Kopač, posestnica,
 67 let. Cerkvene ulice 9. Vseled raka. — Marija
 Vozel, zasebnica, 87 let. Dunajska cesta 19.
 Ostarelost. — Ana Lavrič, šivilja, 27 let. Cesta
 na Kodeljevo 1. Pleuritis. cand.
 V deželni bolnici:
 Dne 10. julija: Amalija Varšek, dninarica,
 20 let. Jetika. — Antonija Primožič, mizarjeva
 žena, 32 let. Jetika.
 Dne 11. julija: Marija Višič, delavka, 35 l.
 Jetika.
 Dne 13. julija: Ana Leiler, gostija, 70 let.
 Tonia.
 Dne 14. julija: Fran Lavtar, gostja, 56 let.
 Jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska
 Kreditna banka v Ljubljani.
 Uradni kurzi dun. borze 17. julija 1907.

Naložbeni papirji.	Donar	Blag
4 1/2% majska renta	97 50	97 70
4 1/2% srebrna renta	98 65	98 85
4% avstr. krona renta	97 50	97 70
4% zлата	115 40	115 60
4% ogrska krona renta	98 20	98 40
4% zлата	111 05	111 25
4% posojilo dež. Kranjske	98 90	99 90
4 1/2% posojilo mesta Spiljet	104 60	102 —
4 1/2% bos. herc. železniško	99 85	100 85
4% posojilo 1902	99 —	100 —
4% češka dež. banka k. o.	99 50	100 50
4 1/2% z. o.	97 50	98 —
4 1/2% zast. pisma gal. dež.	100 —	100 50
4 1/2% hipotečne banke	103 25	104 25
4 1/2% pr.	98 75	99 75
4 1/2% zast. pisma Innerst.	98 —	99 —
4 1/2% zast. pisma ogr. cent.	98 25	100 25
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	98 50	99 50
4 1/2% obl. ogr. lokalnih že-	99 75	100 75
4 1/2% leznic d. dr.	99 90	99 90
4 1/2% obl. češke ind. banke	98 75	99 75
4% prior. lok. želez. Trst-	297 —	299 —
4% Poreč	100 —	101 —
Srečke	149 25	151 25
Srečke od l. 1860/1	250 —	254 —
od l. 1864	141 —	143 —
tizske	262 —	272 —
zem. kred. I. emisije	268 —	278 —
II.	236 25	237 25
ogrške hip. banke	92 50	102 50
srbske a frs. 100 —	184 —	185 —
turške	20 75	22 75
Basilika	420 —	430 —
Kreditne	80 —	90 —
Inomoške	88 —	94 —
Krakovske	76 —	82 —
Ljubljanske	44 —	46 —
Avstr. rdeč. križa	27 —	28 —
Ogr.	65 —	75 —
Rudolfove	84 50	90 50
Salcburške	456 —	466 —
Dunajske kom.	145 —	146 —
Delnice	659 —	680 —
Južne železnice	1810 —	1819 —
Državne železnice	652 75	653 75
Avstr.-ogr. banke deln.	715 50	756 50
Avstr. kreditne banke	241 —	241 75
Ogrske	735 —	740 —
Živnostenske	598 —	597 —
Premogokop v Mostu (Brück)	2613 —	623 —
Alpinske montan	544 30	545 30
Praške žel. ind. dr.	267 —	261 —
Rima-Muranyi	518 —	520 —
Trboveljske prem. družbe	143 —	148 —
Avstr. orožne tovr. družbe		
Češke sladkorne družbe		
Valute		
C. kr. cekin	11 33	11 37
20 franki	19 11	19 14
20 marke	23 52	23 58
Sovereigns	24 62	24 10
Marke	117 75	117 95
Laški bankovci	95 76	95 95
Rubliji	2 51	2 52
Dolarji	4 84	5 —

Žitne oeno v Budimpešti.

Dne 17. julija 1907.

Formiz.		
Pšenica za oktober	50 kg K	11 35
Rž	50 "	8 79
Koruzo	50 "	6 13
1908	50 "	6 14
Oves	50 "	7 97

Meteorološko poročilo.

Vizina nad morjem 66-2 Srednji letni tlak 766.0 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
16.	9. av.	737 7	14 8	sl. jug.	dež.
17.	7. xj.	735 6	13 0	sl. jug.	oblačno
18.	2. pop.	734 4	21 9	sl. jzrah.	pol. obláč.

Srednja včerašnja temperatura: 14.6° normale 19.8°. — Padavina v mm 4.4.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino
 cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
 oskrbi oeno izvežban uradnik v tej
 stroki.

Naslov v upravištvu „Slov.
 Naroda“.

Pristni dobri
brinjevec
 se dobi pri 60 17

L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.
 Jutri, dne 18. julija t. l.
 društveni

koncert
 Ljubljanske društvene godbe
 na vrtu
 restavracije „Novi svet“.
 Člani in otroci prosti.
 Nečlani plačajo 40 vinarjev.
 Začetek ob 1/2 8. zvečer.
 K obilni udeležbi vladno vabi
 2378 **Valentin Mrak.**

Vljudno se priporoča
trgovina
 s klobuki in črevlji
 Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana,
 Štari trg št. 10.
 Velika zaloga, solidno blago.
 3512 **Cene zmerno.** 84

Kavarna „Leon“
 V Ljubljani
 na Starem trgu št. 30
 vsak torek, sredo, četrtek
 soboto in nedeljo 28
vsó noč odprta.
 Z odličnim spoštovanjem
 Leo in Fani Pogačnik.

Gospodična

išče s 1 avgustom stanovanje s
 hrano pri poštini ali samici v
 predmestju ali v mestu. 2372-1

Ponudbe s ceno na upravn. „Slov.
 Naroda“ pod šifro „Trajno“.

Gospodična
 s trgovskim kurzom, večša stenografije
 in pisanja na stroju, išče primerne
 službe. 2367

Ponudbe naj se blagovolijo poslati
 pod šifro „S. R. 14“ na upravištvu
 „Slov. Naroda“.

Sprejem
dacarja
 z dobrimi izpričevanji, ki lahko s 1 av-
 gustom nastopi službo.
 Ponudbe na A. Kajfeža v Ko-
 čevju. 2362-1

V najem se odda!
 V večjem trgu ob Južni železnici (po-
 staja brzovlaka, glavarstvo, okrajno so-
 dišče, davčni urad, predilnica itd.) se
 odda lepa
 restavracija in kavarna
 lepe prostorne sobe, vrt, kegljišče, lede-
 nica itd. sredi trga. 2370 | 1
 Dopisi pod „Restavracija 100“
 na upravištvu „Slov. Naroda“.

Zaradi odpotovanja se za avgustov
 ev. novembrov termin odda v Pre-
 dičnih ulicah št. 10, II. nadstropje
 elegantno

balkonsko stanovanje
 s štirimi sobami, kopalno, poselsko in
 prostorno predsobo z vsemi pritliklinami
 in vpejano električno razsvetljavo.
 Več ravnotam v pritličju desno ali
 v vinski kleti. 2271-4

Proda se iz proste roke na Javor-
 niku tik savske tvornice

enonadstropna hiša
 kjer je že več let dobro obiskovana
 gostilna z več sobami in salonom, z
 2 kletmi in vsemi potrebnimi pritlikli-
 nami; zraven gostilne je tudi dobro
 uvedena trgovina z meš. blagom v
 najemu, v hiši je oddanih tudi deset
 družinskih stanovanj; pripravna je pa
 tudi za mesarsko obrt, ki bi bila ravno
 tukaj potrebna. 2371 1
 Več se poizve pri lastniku Šimnu
 Jelenc na Jesenicah-Fužinah.

Izšla je knjiga
KORISTKA.
 Povest iz gledaliških krogov ljub-
 ljanskih v polupretrekleklem času.
 (Ponatis iz „Slov. Naroda“.)
 Ta povest je jako zanimiva ter izborna
 opisuje dogodke neke koristke izza
 časa Mondheimovega gledališkega rav-
 nateljstva.
 Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.
 Dobi se v knjigarni
L. SCHWENTNER v Ljubljani
 Prešernove ulice.

Dve samaki osebi iščeta za november

stanovanja
 z 2 sobama in kuhinjo. 2302-2
 Ponudbe pod „samska“ na
 upravištvu „Slov. Naroda“.

Takoj se sprejme v večjem trgu
 na Notranjskem

trg. pomočnik
 v trgovino z mešanim blagom.
 Več pove upravištvu „Slov.
 Naroda“. 2366 2

Skladišče
 in veliko podstrešje za skladišče
 se da z novembrom v najem na Du-
 najski cesti št. 12. 2023-9
 Poizve se pri lastniku Ivanu
 Mathianu starejšem.

Sprejmeta se takoj 2306 2

dva učenca.
 Brata Hlavka,
 Prešernove ulice št. 5.

Vinske sode
 (belega vina) skoro nove, dobre in
 močne, od 620 do 650 litrov, prodaja
 po nizki ceni 2368-1

Fran Cascio
 Tržaški trg št. 4.

V četrtek, dne 18. julija t. l.
 velik vojaški

KONCERT
 v restavraciji
 na južnem kolodvoru.
 Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.
 K mnogobrojni udeležbi vabi z
 vsem spoštovanjem
Jos. Schrey,
 restavrat.

2369-1

Spreten
knjigotrški pomočnik
 nadalje
pomočnik za trgovino
 s papirjem — eventualno tudi od
 galanterijske stroke
 in 2364-1

gospodična
 ki je dobro izvežbana v eni omejenih
 strok, se sprejmejo pod ugodnimi
 pogoji.
L. Schwentner
 v Ljubljani, Prešernove ulice 3.

Sprejem pod dobrimi pogoji več

dečkov in deklet
 za lahko hišno in kuhinjsko delo.
 „J. V.“ Kranj, poste rest.

Dobro ohranjena
uniforma
 za enoletnega prostovoljca se po
 zmerni ceni prodaja. — Ponudbe na
 upravištvu „Slov. Naroda“ pod šifro
 „Uniforma“. 2347-2

2 ali 3 dijaki
 se sprejmejo za prihodnje šolsko leto
 na stanovanje in hrano eventualno
 tudi v instrukcijo. 2327-3
 Ponudbe naj se pošiljajo pod „M.
 B.“ na upravištvu „Slov. Naroda“.

Za večjo trgovino mešanega blaga v
 večjem kraju na Dolenjskem se sprej-
 meta pod dobrimi pogoji s 1. sept.

2 trgovska pomočnika
 dobro izurjena v vseh strokah. 2341-2
 Ponudbe pod „solidnost“ na
 upravištvu „Slov. Naroda“.

Delavci
 ki so vajeni delati pri strojih za hra-
 stove deščice, se takoj sprejmejo
 2320-2 pri tvrdki

G. Tönnies, Ljubljana.
 Parna mlekarna v Medvodah
 prodaja 2188-5
 1/4 mastni (delavski) sir po
 K 90 l kg, 1/2 mastni (de-
 lavski) sir po K 110 kg,
 celomastni in trapistovski
 sir po K 160 l kg.
 Zavodnina prosta po povzetju.

Prostori za trgovino
 obrt ali shrambo
 z več oddelki, se takoj oddajo. Po-
 sebno pripravno za vinotoč itd.
Šelenburgove ulice št. 5.
 poleg glavne pošte. 2304 3

Gostilniško kuharico
 vajeno kuhati, deliti porcije in izurjeno
 v gospodinstvu, sprejmeta za svojo
 podružnico v Lučah 2258 3
Norb. Zanier & sin
 Sv. Peter. Sav. dol.

Za parno žago se sprejme
kurjač in strojevodja
 ki se razume tudi na kovaško obrt.
 Prednost imajo oni, ki so že služili na
 kaki parni žagi. Parna žaga je v
 Koprivniku pri Kočevju.
 Podrobnosti daje lastnik **Dominik**
Lušin, Ljubljana, Jenkove ulice
 št. 18. 2363-1

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rez. fond: 34,788.637.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383.75 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vsekoni slovensko-narodne uprave.
 Vsa poslanila daje:
 Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
 v Gosposkih ulicah št. 12.

Delniška družba združenih pivovarjen Žalec in Laški trg
 priporoča svoje **Specialiteta:**
izborna pivo. črno pivo „Salvator“.
 Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon št. 187. 1454-22
 Pošiljajve na dom sprejema restavrat g. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Les!

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini, franko Ljubljana, državni kolodvor Šiška postavljen

Parožaga Deghenghi v Ljubljani

ta steer!

1188-29

Vrsta	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Dolgost v metrih
hrastov les	od 30-60	K 38-	od 26-29	K 30-	od 19-25	K 25-	od 3-4 metre
smrekov les	od 30-60	K 20-	od 26-29	K 18-	od 19-25	K 16-	4 metre
mecesnov les	od 30-60	K 24-	od 26-29	K 20-	od 19-25	K 18-	4 metre
borov les	od 30-60	K 19-	od 26-29	K 17-	od 19-25	K 15-	4 metrc
jelkov les	od 30-60	K 18-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	4 metre
bukov les	od 30-60	K 17-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	2-25 in 4-50 m
hrastove deske	28 mm debele, 2 do 4 metre dolge	la K 55-, ila K 45-, ila K 35-					m'
bukove	28 mm	2	4	la K 35-, ila K 30-, ila K 20-			m'
hrastove frize	28 mm debele, 25 do 50 cm dolge	la K 2-50, ila K 2-, ila K 1-80					m'
bukove	28 mm	25	50 cm	la K 1-40, ila K 1-10, ila K 1-			m'

Lepa prilika. Lepa prilika.

Proda se

hiša

blizu farne cerkve, zlasti pripravna za peka, ker ni v vsej okolici enake obrti. V hiši je tudi trgovina, torej je hiša pripravna tudi za kakšnega trgovca.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2288-3

V gostilni „pri Golobčku“ na Sv. Petra cesti št. 26

se toči od 12. julija t. l. naprej izboren Colaričev rizling in kraški teran od g. župana iz Dutovelj.

Za družbe lepa soba s posebnim vzhodom.

Dobra meščanska kuhinja.

Raki iz Pivke,

kateri so okusnejši od cerkniških.

Vdano se priporoča

Marija Kovač,

gostilničarka.

2330-4

Št. 26.749.

2265-3

Razpis.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. visokosti gospe nadvojvodinje Marije Valerije je razdeliti 400 kron med petero ubogih vdov ljubljanskih.

Prošnje za podelitev teh podpor je vlagati pri mestnem magistratu do 24. julija t. l.

Magistrat dež. stol. mesta Ljubljane, dne 3. julija 1907.

Gumasto blago

higijenske, kirurške in tehniške gumaste cevi vseh vrst, povoščeno blago in linolej, kilni pasovi, pasovniki, nogavice za krčne žile in pa vsi predmeti za bolniško postrežbo

M. Gál

TRST, Corso 4. GORICA, Corso Verdi 11.

2280-3

Ženitna ponudba.

Mesarski poslovodja se želi seznaniti zaradi prevzetja dobro idoče mesarije 3 gospodično ali vdovo, primere starosti in s 1000 K premoženja.

Dopisi naj se blagovolijo poslati pod šifro „Takoj“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

2361-1

Pred nakupom si oglejte velikansko

sukneno zalogo R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalsko 28 ulice šte. 5.

Ostanki pod ceno!

Oglas.

Meščanska korporacija v Kamniku proda na skladišču v Stahovci pri Kamniku potom

2366-1

javne dražbe dne 24. julija 1907 ob 10. uri dopoldne

sledenče vrste lesa:

30 hlodov = 7-37 m³, 500 rižovcev = 73-50 m³, 100 sežnjev bukovih drv I. vrste, 39 sežnjev trdih in mehkih slab. drv za kurjavo.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

Dohod v Ljubljano juž. žel.

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Razpis

oddaje zgradbe novega enorazrednega šolskega poslopja na Savi ob južni žel.

V svrhu oddaje zgradbe enorazrednega šolskega poslopja na Savi se bo

dne 4. avgusta t. l. ob 4. popoldne

pri g. L. Berdajs vršila ofertna obravnava.

Stavbinska dela, ki se oddajo samo enemu podjetniku, so sledeče proračunjena:

1.) Težaška dela	K 2389-56,
2.) Zidarska dela	K 2346-77,
3.) Gradivo za zidarska dela	K 2855-40,
4.) Tesarska dela	K 900-03,
5.) Gradivo za tesarska in težaška dela	K 2419-90,
6.) Kamnoseška dela	K 272-30,
7.) Ključavničarska dela in železo	K 1078-30,
8.) Kleparska dela	K 345-37,
9.) Barvarska dela	K 196-71,
10.) Steklarska dela	K 170-40,
11.) Lončarska dela	K 270-—,
12.) Slikarska dela	K 38-10,
13.) Mizarska dela	K 820-—,

Skupaj K 14102-84.

Varščina znaša 1410 K (tisočtiristoindeset kron), ki je predložiti krajnemu šolskemu svetu pred pismenim ali ustnim ofertom.

Načrti, troškovnik in stavbni pogoji so na vpogled pri g. L. Berdajs.

Krajni šolski svet na Savi ob juž. žel.,

dne 10. julija 1907.

Ignacij Smuk, predsednik.

2295-2

Št. 164/07.

Razglas

o uvedbi popolnega nedeljskega počitka v odvetn. pisarnah.

Vsled sklepa občnega zbora odvetniške zbornice kranjske dne 19. junija 1907 je

od prihodnje nedelje, 21. julija t. l.

naprej uveden za vse odvetniške pisarne v Ljubljani in Novem mestu.

popoln nedeljski počitek.

V Ljubljani, dne 15. julija 1907.

2360-2

Za odbor odvetniške zbornice kranjske v Ljubljani

predsednik: dr. Danilo Majaron. l. r.

Ivan Jax in sin v Ljubljani Dunajska cesta št. 17 priporočata svojo bogato zalogo voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Karbolinej Avenarius Mavec (Gyps)

za stavbe in kiparje kakor tudi za vsako drugo obrt,

Vse vrste olja in mazila za stroje olje proti prahu

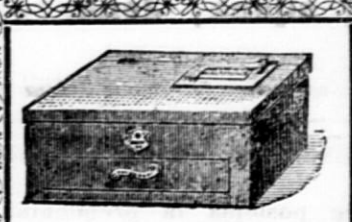
Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kcleja. 2131-7

Kot trgovec

ste se gotovo že večkrat vprašali:

„Ali je to ves dnevni izkupiček, ali se ni nič izgubilo, ali se znabiti ni preveč dalo nazaj? ...“

National-registrirno blagajnico

ki se dobivajo že od K 65— naprej in rešeni ste največje skrbi.

Tvornica in pisarna na Dunaju, IV., Mariabillerstrasse št. 101.

Zastopstvo za Kranjsko, Goriško, Gradiščansko:

Rihard Cantoni Ljubljana, hotel Union

Razkazujejo in raztolmačujejo se registrirane blagajnice brezplačno in ne da bi bilo treba kaj kupiti. 2365-1